

Norsk psykiatrisk
forening

DEN NORSKE LEGEFØRENING

Årsmelding

2019

Årsmøte onsdag 11.3.2020

Britannia hotell, Trondhjem

Innhold

1. Styrets sammensetning, sekretariat og medlemsstatus	<u>Side</u>
1.1 Styret	3
1.2 Sekretariatet	5
1.3 Medlemsstatus	5
1.3.1 Æresmedlemmer	5
1.3.2 In memoriam	6
2. Styrets aktiviteter 2019	
2.1 Psykisk og somatisk helse	6
2.2 Rekruttering av psykiatere	7
2.3 Tvangsbegrensningslovutkastet	7
2.4 Etterutdanning («Resertifisering»)	8
2.5 Høringer	8
2.6 Arbeids og rådgivningsgruppearbeid	8
2.7 Deltagelser i debattmøter o.l.	9
2.8 Klokere valg (Choosing wisely) kampanjen	9
2.9 Verdensdagen for psykisk helse	9
2.10 Media	10
2.11 Medlemskommunikasjon	11
2.12 Internasjonalt foreningssamarbeid	11
3. Norsk psykiatrisk forenings utvalg	12
(Årsrapporter, se vedleggene 6-16)	
4. Økonomi (Regnskap og budsjett, se vedleggene 18 og 19)	13

VEDLEGG

1: Fagrådets resolusjon om somatisk helse og psykiatri	14
2. Utkast til etterutdanningsprogram	15
3. Høringer	20
4. Retningslinjer for utsendelse av informasjon til medlemmer	21
5. Nordic Psychiatric Associations, EPA, WPA	22

6.	Årsrapport 2019 Utvalg for Alderspsykiatri	23
7.	Årsrapport 2019 Utvalg for Biologisk psykiatri	25
8.	Årsrapport 2019 Utvalg for Etikk og grunnlagsproblemer	27
9.	Årsrapport 2019 LIPS (Leger i psykiatrispesialisering)	29
10.	Årsrapport 2019 Utvalg for Konsultasjon-Liaison psykiatri	31
11.	Årsrapport 2019 Psykoterapiutvalget	32
12.	Årsrapport 2019 Utvalg for Psykiatriveka	35
13.	Årsrapport 2019 Utvalg for Rettspsykiatri	36
14.	Årsrapport 2019 Utvalg for Samfunnspsykiatri	39
15.	Årsrapport 2019 Spesialitetskomitéen	40
16.	Årsrapport 2019 Utvalg for Transkulturell psykiatri og global helse	56
17.	Agenda årsmøtet 2020	58
18.	Regnskap 2019	59
19.	Budsjett 2020	67
20.	Valgkomitéens innstilling	73
21.	Vedtekter for Norsk psykiatrisk forening	75

STYRETS BERETNING

1. STYRETS SAMMENSETNING, SEKRETARIAT OG MEDLEMSSTATUS

1.1. Styrets sammensetning

Styret 1.1.2019- 30.4.2019

Leder Ulrik Fredrik Malt, UiO (u.f.malt@medisin.uio.no)

Nestleder Tordis Sørensen Høifødt, UNN og UiT.

Økonomiansvarlig Morten Svendal Hatlen, Haukeland universitetssykehus

Medlemmer ellers:

Thorbjørn Sund, Ringerike DPS

Solveig Klæbo Reitan; St. Olavs hospital og NTNU

Petter Andreas Ringen, Oslo universitetssykehus

Terje Torgersen, St. Olavs hospital og NTNU

Vigdis Elin Giæver Syrstad, Haukeland universitetssykehus, styrets repr. i valgkomitéen

Miriam Sandvik (LIS), Sykehuset Telemark HF

Styret 1.5.2019 – 31.12.2019

Leder Ulrik Fredrik Malt, UiO (u.f.malt@medisin.uio.no)

Nestleder Tordis Sørensen Høifødt, UNN og UiT. Styrets representant i valgkomitéen.

Økonomiansvarlig Morten Svendal Hatlen, Haukeland universitetssykehus

Medlemmer for øvrig:

Jakob Jorem (LIS), Diakonhjemmet sykehus

Elisabeth Mork, Vestre Viken HF,

Solveig Klæbo Reitan; St. Olavs hospital og NTNU

Petter Andreas Ringen, Oslo universitetssykehus

Miriam Sandvik, Sykehuset Telemark HF

Thorbjørn Sund, Ringerike DPS

Frasett leder som i egenskap av arbeidende styreleder mottar honorar tilsvarende 50% stilling, mottar ingen styremedlemmer honorar. Alt er basert på frivillighet til tross for

mange oppgaver. Leder vil på vegne av Npf uttrykke sin anerkjennelse og takk for den store innsatsen i 2019. Takk også til Ola Marstein, spesialrådgiver Npf i 30% lønnet stilling, som bidrar mer til Npfs virksomhet enn stillingsprosenten tilsier. Spesiell takk også til psykiater Ph.D. Ragnar Nesvåg som er spesialrådgiver i full stilling i Legeforeningens Medisinske fagavdeling, men som deltar på Npfs styremøter og bidrar med verdifull informasjon og synspunkter.

1.2 Sekretariatet

Rådgiver Nina Finstad, ansatt i fagmedisinsk akse av Legeforeningen, var utleid til Npf i 80% stilling frem til 31.8 og fra 1.9 i 50% stilling. Hun har hovedansvaret for Npfs sekretariat.

1.3 Medlemsstatus

Norsk psykiatrisk forening har totalt 2327 medlemmer inklusive pensjonister.

Norsk Psykiatrisk forening har per januar 2020 blant sine ordinære medlemmer 837 overordnede og 556 underordnede sykehusleger (LIS).

Årsaken til at det er færre overordnede sykehusleger i Norsk Psykiatrisk forening enn i Legeforeningens medlemsregister, er at dobbeltspecialister bare er medlemmer av én fagmedisinsk forening, mens tallene i Legeforeningens medlemsregister ikke er basert på noen tilsvarende begrensning. Tallene her omfatter spesialister som også ville vært rapportert på andre spesialiteter fordi de har mer enn én spesialistgodkjenning.

Det er en klar nedgang i antallet ikke-spesialister som er medlemmer av Norsk Psykiatrisk forening, fordi tallet på nye spesialistgodkjenninger for medlemmer av foreningen er høyere enn antallet nye ikke-spesialister (antatt LIS) som er innmeldt i foreningen. Dette gjelder gjennomgående for nesten alle fagmedisinske foreninger i Legeforeningen.

1.3.1 Æresmedlemmer

Foreningens æresmedlemmer er: Otto Waldemar Steinfeldt-Foss, Randi Rosenqvist, Einar Kringlen, Astrid Nøklebye Heiberg, Per Vaglum, Finn Magnussen og Bjørn Østberg.

1.3.2 In memoriam

Medlemmer avgått ved døden i 2019: Tom Even Jomisko, Inge Vinje, Egil Hundevadt, Bjørn Johannes Øgar, Kristian Lind, Ingeborg Kjøk, Ole Gustav Amundsen Selvik, Berit Welle, Sigurd Klyve, John Arvid Bergvad, Hjørdis Mundal, Knut Ivar Iversen, Jan R. Belgau og Nan Elsebeth Arvidsson.

2. STYRETS AKTIVITETER 2019

Det avtroppende styret avholdt 3 styremøter i perioden frem til det nye styret tiltrådte etter et felles overgangsstyremøte 26.4.2019. Det nye styret har etter dette avholdt 7 styremøter. En del mindre viktige saker er behandlet av styreleder etter fullmakt fra styret.

Hovedsatsningene for Npf har vært å øke vår definisjonsmakt («eie saker») innen psykisk helse ved å vektlegge det unike ved psykiatrifaget: Vi er den eneste profesjonen innen psykisk helse som har faglige forutsetninger for å vurdere «hele mennesket», fysisk og psykisk» og ta dette med i utredning og behandling av personer med psykiske lidelser. Blant annet som ledd i dette arbeidet har Npf igangsatt arbeid med tanke på etterutdannelse. Vi har i 2019 også hatt stor aktivitet i forbindelse med forslag om «tvangsbegrensningslov». I tillegg har Npf vært med i debatten omkring medisinfrie tilbud og har nedsatt et arbeidsutvalg som utarbeider en veileder omkring hvordan man trapper ned og eventuelt seponerer antipsykotika (hvis dette er indisert og forsvarlig). Veilederen forventes publisert i 2020. Dessuten har Npf engasjert seg i arbeidet med å bedre rekruttering til spesialiteten psykiatri.

2.1 Behovet for vurdering av både psykisk og somatisk helse i spesialisthelsetjenesten

- Npf har i 2019 fortsatt arbeidet for å skape større forståelse for at psykiatere er absolutt nødvendig i primærutredning av pasienter med psykiske lidelser henvist til spesialistnivå for å sikre en helhetsvurdering (psyke-kropp), bl.a. pga den høye dødeligheten hos personer med psykiske lidelser. Men også for gjennomføring av nevropsykiatriske/somatiske differensialdiagnoser er psykiatere absolutt nødvendig. I arbeidet inngår medieinnspill, kontakt med helsepolitikere, presentasjon på ulike møteplasser samt direkte innspill overfor HOD.

Den norske legeforeningens faglandsråd har også tatt initiativ til å støtte oss i denne

saken og vedtok en resolusjon i september 2019 (se vedlegg 1). Npf vil arbeide videre for å få gjennomslag for utredning av både psykisk og somatisk helse i spesialisttjenesten. Men dette henger også sammen med tilgang på psykiatere:

2.2 Rekruttering av leger til spesialiteten psykiatri

Flere forhold er av betydning for rekruttering av psykiatere. For det første er det for få utdanningsstillinger (LIS). Npf har påpekt dette overfor bl.a. HOD, men har hittil møtt liten forståelse for dette. Men tilbakemelding fra overleger og LIS som allerede arbeider i psykiatrien synes også å bidra noe til redusert rekruttering. Det rapporteres om stadig forverrede arbeidsforhold for psykiatere hvor det må brukes urimelig mye tid på bl.a. å skrive tvangsvedtak og andre administrative oppgaver. I akuttavdelinger er økende vold fra de sykeste pasientene en utfordring som ikke gjøres lettere ved at trange budsjetter medfører nedbemanning fremfor økning som ville vært det logiske. Mangel på psykiatere der hvor man arbeider medfører også at det blir stadig mindre tid til direkte pasientarbeid. I stedet presses man til å foreskrive legemidler uten at man får tilstrekkelig tid til selv å vurdere pasienten grundig.

Arbeidsforholdene er i prinsippet et område som etter omorganiseringen av legeföreningen (administrativ/fagpolitisk akse og fagmedisinsk akse hvor spesialistforeningene hører hjemme) ikke er Npfs oppgave. Npf mener at det også er viktig at psykiatere har et løpende etterutdanningsprogram (se punkt 2.4). Det vil ikke bare sikre at vi kan fortsette vårt gode arbeide, men også bidra til å sikre høy kvalitet på vårt arbeide i fremtiden.

Som ledd i dette arbeidet har Npf tatt initiativ til en questbackundersøkelse av bl.a. arbeidsbetingelsene for psykiatere. Målet er at denne undersøkelsen kan gjennomføres våren 2020.

2.3 Utkast til ny tvangsbegrensningslov

Utkastet ble fremlagt sommeren 2019. Npf har engasjert seg sterkt i den saken. Ved siden av å utarbeide et omfattende dokument (tilgjengelig på våre nettsider) hvor Npf

stiller seg kritisk til svært mye av lovutkastet, har representanter fra Utvalg for rettspsykiatri, med styremedlem Solveig Klæbo Reitan i spissen, også deltatt i ulike debatter om lovutkastet (møter, media).

2.4 Etterutdanning

Parallelt med at Npf påbegynte sitt arbeid med å foreslå obligatorisk resertifisering av psykiatere hvert femte år, bad Legeforeningen alle spesialistforeninger om å utarbeide et opplegg for 5-årig etterutdanning som skulle være frivillig. Styret vedtok at Npf skulle legge Legeforeningens opplegg til grunn og derfor utarbeide et forslag for etterutdanning, ikke sertifisering. Et preliminært forslag finnes i vedlegg 2.

2.5 Høringer

Npf har i 2019 avgitt 14 høringsvar. Flertallet sendes først de relevante utvalg for uttalelse og behandles dernest av styret før høringsuttalelsen sendes inn. Enkelte besvares kun av styret ved leder (Ulrik Fredrik Malt) og spesialrådgiver (Ola Marstein). Se vedlegg 3 for detaljer.

2.6 Deltagelse i arbeids- og rådgivningsgrupper mm

- Npf har deltatt i Rådgivende utvalg for ***sivilombudsmannens enhet for forebygging av tortur og umenneskelig behandling*** under frihetsberøvelse.
- Npf er representert i ***Rådet for psykisk helse*** ved praktiserende spesialist i psykiatri Åse Lyngstad, Oslo.
- Npf er med i ***Hjernerådet*** som er en sammenslutning av ulike fagmedisinske foreninger som arbeider med forhold relatert til hjernen så vel som ulike pasientorganisasjoner er for ulike typer sykdommer og lidelser relatert til hjernen. Hjernerådet har inkludert psykiatri i sin fagprofil.

2.7 Møtedeltagelse

Npfs styremedlemmer har i løpet av året deltatt i en rekke debattmøter om ulike aspekter ved psykiatri, primært knyttet til forslag til tvangsbegrensningslov.

- Møte med Folkehelseinstituttet om deres publikasjon vedr effekt av antipsykotika (10.1.2019).
- «Hvem skal informere pro et contra med hensyn til mulig nedtrapping og avslutning av psykofarmakologisk behandling», foredrag under konferanse om medisinfri psykosebehandling, Elverum 17.1.2019 (UFM)
- «Psykiatriens fremtid», foredrag for ansatte ved Lovisenberg sykehus, Oslo; Psykiatrisk seksjon 13.2.2019 (UFM)
- Debattmøte om tvangsbruk i psykiatrien, Drammen 28.2.2019 (SKR)
- Innledning om nevropsykiatri, Nevropsykiatrikurset Veka 15.3.2019 (UFM)
- Øket dødelighet ved alvorlige psykoser med vekt på schizofreni. Foredrag ved Nansen Neuroscience Symposium, Litteraturhuset 8.5.2019 (UFM)
- Dagens Medisin Arena med tema psykiske lidelser 9.10.2019 (UFM)
- Leder holdt foredrag om «Nye behandlingsmetoder for involvering av pårørende til pasienter med alvorlige psykiske lidelser», ved LPP Oslos årlige Grand-seminar lørdag 23. november 2019.
- Styremedlem Petter Andreas Ringen var representant for NpF i møte med Helseministeren og HOD vedr Status og tiltak for reduksjon av tvang i psykisk helsevern 29.11.2019

2.8 Klokere valg kampanjen

Det var ingen progresjon i denne saken i 2019, men den tas opp igjen i 2020.

2.9 Verdensdagen for psykisk helse

- I forbindelse med Verdensdagen for psykisk helse arrangerte NpF i samarbeid med Klinikk for psykisk helse og avhengighet, Oslo Universitetssykehus et dagskurs på Rikshospitalet med tittel «Nye behandlingsperspektiver på psykoser» med både ledende norske (Erik Johnsen, Ingrid Melle, Torill Ueland) og utenlandske (André Aleman, Tom Craig, Fiona Gaughran, Merete Nordentoft) foredragsholdere. Kurset, 350 deltagere, var godkjent som videre- og etterutdannelse for leger, psykologer og spesialsykepleiere. Om kvelden ble det arrangert et folkemøte om samme tema med ca 330 tilhørere. Det planlegges tilsvarende arrangement høsten 2020 (tema Selvskading). Tilsvarende møter ble avholdt i Tromsø og Trondheim.

2.10 Media

Aftenposten 7.6.2019 Tvangsbehandling med legemidler (e-pub 6.6)

https://www.aftenposten.no/meninger/debatt/i/xP95Xp/Kort-sagt_-torsdag-6-juni

Aftenposten 21.6.2019 Helsedirektoratet har rett om tvangsmedisinering (e-pub 20.6)

https://www.aftenposten.no/meninger/debatt/i/zGVEx4/Helsedirektoratet-har-rett-om-tvangsmedisinering--Ulrik-Fredrik-Malt?spid_rel=2

Aftenposten 17.7.2019 Tvangsmedisineringsdebatten krever saklighet:

https://www.aftenposten.no/meninger/debatt/i/naBAOm/Kort-sagt_-onsdag-17-juli

Aftenposten 25.7.2019 Elektrosjokk-debatt må være faktabasert:

<https://www.aftenposten.no/meninger/debatt/i/vQ8xoV/Kort-sagt-torsdag-25-juli>

Aftenposten 7.8.2019 Meningsløs ECT-debatt.

<https://eavis.aftenposten.no/aftenposten/90186/?gatoken=dXNlcl9pZD0xODkxMjgmdXNlcl9pZF90eXBIPWN1c3RvbQ%3D%3D>

Aftenposten 12.8.2019 Uenighet om tvang

<https://eavis.aftenposten.no/aftenposten/90191/?gatoken=dXNlcl9pZD0xODkxMjgmdXNlcl9pZF90eXBIPWN1c3RvbQ%3D%3D>

Leder har også vært aktiv på Facebook med fakta-basert informasjon om psykiske lidelser og deres behandling. Leder gav i et intervju Tidsskrift for den norske Legeforening (publisert: 7. oktober 2019) en oversikt over faget psykiatri med overskrift: «Forstår hele mennesket».

I tillegg har leder vært intervjuet om ulike temaer innen psykisk helse i ulike medier (aviser, NRK, Forskning no.). Psykopoden er en podkast om hva psykiske lidelser er og hvordan de best mulig behandles. Den drives av det medisinske fakultet, UiO. Den 12.12.2019 var leder intervjuet om bipolare lidelser.

Npf har også bidratt med saksinformasjon for journalister, bl.a. i Dagbladet, Lommelegen og NRK (Konsulentuttalelse for Liv B Gilberg NRK Dokumentar og Samfunn: «Ikke spør om det» 13.9.2019). Leder har også oppdatert en del stikkord i Store norske leksikon.

Leder har også etablert en blogg i Dagens medisin.

(<https://www.dagensmedisin.no/blogger/ulrik-fredrik-malt/2019/08/28/bor-leger-datostemples/>)

2.11 Medlemskommunikasjon

2.11.1 Styret har videreført at informasjon om kurs som antas å være av interesse for de fleste medlemmene samt en del annen mer faglig informasjon, blir formidlet medlemmene til per e-mail. Styret har også nedfelt retningslinjer for hva som man vil formidle til sine medlemmer (se vedlegg 4).

2.11.2 Psykiateren utkom to ganger i løpet av 2019.

2.11.3 I 2019 har Npf arbeidet med å lage nye nettsider i samarbeid med Legeforeningen. Arbeidet vil bli avsluttet i 2020. I 2019 hadde nettsidene våre 23.721 unike oppslag.

<https://www.legeforeningen.no/foreningsledd/fagmed/norskpsykiatri/>

2.11.4 Npfs Facebook-side har hatt løpende innlegg av styrets ulike medlemmer.

2.12. Internasjonalt forenings samarbeid

Npf er med i et samarbeid mellom de nordiske og baltiske land (Nordic Psychiatric Associations - NPA), samt i European Association of Psychiatry (EPA) og World Psychiatric Association (WPA). Nærmere informasjon er gitt i vedlegg 5.

Dessuten deltar en representant for styret (Tordis Sørensen Høifødt) og en fra spesialitetskomiteen (Morten Selle) i UEMS' arbeid med to møter i året.

3. NORSK PSYKIATRISK FORENINGS UTVALG

Utvalgene og deres ledere gjør en formidabel innsats uten noen form for honorering. Alt er frivillig arbeid! Styret vil uttrykke sin takk og takknemlighet til utvalgene for innsatsen i 2019. I 2019 er det spesielt Utvalg for biologisk psykiatri og Utvalg for rettspsykiatri som har hatt svært mange oppgaver. Npfs ulike utvalg er helt avgjørende for vår faglige virksomhet og kvalitet. Uten disse ville det rett og slett ikke være mulig å drive Npf.

Npf har i 2019 hatt følgende utvalg

1. Alderspsykiatri (leder Dagfinn Green); årsberetning vedlegg 6
2. Biologisk psykiatri (leder Rune Kroken); årsberetning vedlegg 7
3. Etikk og grunnlagsproblemer (leder Arne Thorvik til 30.4.2019; fra 1.5.2019 Victoria Akre); årsberetning vedlegg 8
4. Konsultasjon-liaison psykiatri / psykosomatisk medisin (leder til 30.4.2019 Birgitte Boye; fra 1.5.2019 Åsgeir Bragason); årsberetning vedlegg 10
5. Psykiatriveka (leder Marianne Bjørkholt til 30.4.2019; fra 1.5.2019 Mette Tunset); årsberetning vedlegg 12
6. Psykoterapi (leder Per Anders Øien); årsberetning vedlegg 11
7. Rettspsykiatri (leder Solveig Klæbu Reitan); årsberetning vedlegg 13
8. Samfunnspsykiatri (leder John Berg til 30.4.2019; fra 1.5.2019 Pål Sandvik); årsberetning vedlegg 14
9. Spesialitetskomitéen (leder Morten Selle); årsberetning vedlegg 15
10. Transkulturell psykiatri og global helse (leder Suraj Thapa); årsberetning vedlegg 16
11. Valgkomité (leder Anne Kristine Bergem til 30.4.2019; fra 1.5.2019 Jeanette Solheimslid Bjørke-Bertheussen); innstilling til årsmøtet 2020 vedlegg 20.

I tillegg har LIS i psykiatrien sin egen forening: LIPS, med leder Jacob Jorem; årsberetning vedlegg 9.

I 2019 nedsatte styret en arbeidsgruppe med representanter for alle utvalg med tanke på utarbeidelse av forslag til 5-årig etterutdannelse (se vedlegg 2).

Utvalg for avtalespesialister ble nedlagt fra 1.1.2019 da deres virksomhet er overtatt av den administrative/fagpolitiske delen av Legeforeningen. Grunnen var at fagaksen, som Npf inngår i, ikke lenger skal arbeide med slike problemstillinger, inkl arbeidsbetingelser etc.

Styret er i 2019 blitt løpende orientert om arbeidet med Psykiatriveka ved Mette Tunset. Man har foreløpig beholdt ordningen med å la én dag være åpen for ikke-medlemmer.

Det har ikke vært møte med hele Spesialitetskomitéen, men leder av komitéen, Morten Selle, har deltatt i ett styremøte for å orientere om de nye utdanningsreglene. Styret har også konsultert Spesialitetskomitéen ved behov.

Styret har avholdt 2 møter med utvalgslederne, i juni og november 2019. Fokus har vært på utvalgenes faglige virksomhet inklusive innføring av kursprøve som må bestås og utarbeidelse av curriculum inklusive litteraturliste.

4. ØKONOMI

Npfs økonomi er tilfredsstillende. Det er en buffer som det antagelig vil tæres på nå som de regionale utdanningssentra (RegUT) har overtatt de anbefalte kurs i medisin. Ansvaret for psykiatri er lagt til RegUT Midt-Norge lokalisert i Trondhjem. En vesentlig del av Npfs inntekter kommer fra slike kurs som for flertallet har gitt overskudd. Opprettelse av RegUT har derfor økonomiske implikasjoner for Npf da vi ikke lenger beholder overskuddet av kursene disse arrangerer. Samtidig nedlegger Npfs utvalg en svært stor innsats for å gjennomføre kursene uten at disse får annet enn symbolsk betaling for innsatsen. Nærmere omtale av RegUT finnes ved å følge lenken <https://spesialisthelsetjenesten.no/lis/om-oss>

Regnskapet for 2019 fremgår av vedlegg 18. Budsjettet for 2020 av vedlegg 19. Der er det også gitt kommentarer til noen punkter.

Oslo, 28.2.2020

Ulrik Fredrik Malt

Styreleder

VEDLEGG 1: Faglandsrådets resolusjon om styrking av somatisk helse innen det psykiske helsevern

Resolusjon vedtatt av Faglandsrådet¹ til Den norske legeforening 12.9.2019

Pasienter med alvorlig psykisk sykdom og/eller rusproblematikk opplever helsetap på mange områder, og disse pasientene dør flere år tidligere enn resten av befolkningen. En stor del av overdødeligheten skyldes kroppslig sykdom som det finnes behandlingsmuligheter for, særlig hjerte- og karsykdom, kreft og lungesykdommer. En fersk norsk studie basert på registerdata viste at pasienter med alvorlig psykisk sykdom i mindre grad enn psykisk friske blir diagnostisert og behandlet for hjerte- og karsykdom før de dør av sykdommen.

Legeforeningen vil intensivere arbeidet for at pasienter med alvorlig psykisk sykdom og/eller rusproblematikk får bedre oppfølging av sin kroppslige helse. Dette er pasienter som gjerne trenger tid for å gjøre seg forstått, som presenterer uklare symptomer som kan være somatikk eller psykiatri eller begge deler. Vi oppfordrer helseministeren til å samarbeide med oss om å innrette helsetjenesten på en slik måte at helhetsperspektivet ivaretas i alle deler av helsetjenesten. Pasienter med alvorlig psykisk sykdom og/eller rusproblematikk må få like god forebygging og oppfølging av, og behandling for alle sine helseplager som den øvrige befolkningen.

¹ Legeforeningen har to akser. En fagpolitisk/administrativ akse og en fagakse. Fagaksen består av alle medisinske spesialiteter i Legeforeningen, f.eks. Norsk forening for allmenmedisin, Norsk psykiatrisk forening etc. Fagaksen beskjeftiger seg ikke med fagpolitiske forhold som arbeidsavtaler, lønn osv.

VEDLEGG 2: Utkast til 5-årig etterutdannelsesprogram

Arbeidsutvalg:

Utvalg for Alderspsykiatri: Marit Tveito

Utvalg for Biologisk psykiatri, Rune Kroken

Utvalg for CL psykiatri og psykosomatisk medisin: Britta Bürker

Utvalg for Etikk og grunnlagsproblemer: Britt Julie Baryar

Psykoterapiutvalget: Per A. Øien

Utvalg for Rettspsykiatri: Siv Elin Pignatiello

Utvalg for Samfunnspsykiatri, Else Malthe-Sørensen

Spesialitetskomitéen, Erik Johnsen og Anne Kamps

Utvalg for Transkulturell psykiatri: Lars Lien

Leder av utvalget: Ulrik Fredrik Malt

Arbeidsgruppe

Britta Bürker; Erik Johnsen; Rune A. Kroken, Marit Tveito, Per Anders Øien, Ulrik Fr. Malt

PREMISSER

Legeforeningen:

- Utgangspunktet er Legeforeningens forslag: I løpet av en femårsperiode 150 timers obligatorisk etterutdanning pluss 150 timer temaer som velges av den enkelte.
- Merk: Innholdet i etterutdanningen bestemmer de enkelte spesialistforeninger selv.
- Dnlf har meddelt at de ulike spesialistforeninger selv kan endre omfanget av obligatorisk aktivitet.
- Etterutdanning gjelder spesialister; ikke LIS-leger.
- I første omgang ønsker Dnlf et forslag fra de ulike spesialistforeninger om temaer / områder som bør inngå i etterutdanningen med foreslåtte poeng man kan oppnå for hver aktivitet.
- Det eksakte innholdet i etterutdanningen behøver ikke bestemmes nå.
- Men poengsetting skal være 1 time = 1 poeng

Generelt

- DNLf legger Europeiske krav til grunn (pt. bl.a. frivillig)

- Finansiering er ikke klar. Det vil være en forhandlingssak som DNLF vil ta seg av.
- Tid til etterutdannelsen skal ikke tas fra de 4 måneder etterutdanning som den enkelte spesialist hvert femte år selv kan velge.
- DNLF mener også at etterutdannelsen ikke skal inngå i de 10 dager betalt kursdeltagelse som alle leger har krav på.
- Avdelinger hvor >75% av legene følger programmet bør få rammetilskudd
- Avdelinger hvor <75% av legene følger programmet mister status som utdanningsavdeling
- Selvstendig praktiserende spesialister bør få tillegg i driftstilskudd
- Det etableres et offentlig register for å registrere antall ved avdelinger som gjennomfører resertifisering (kvalitetsmål)

Npf mener at

- det er bra at etterutdannelsen ikke skal gå ut over fagpermisjonen med lønn etter 5 år eller de årlige 10 timer betalte kurs som legene allerede har avtalemessig krav på.
- det er positivt at Dnlfs forslag til etterutdanning ikke vil redusere spesialisters muligheter for frie valg hva gjelder videre- og etterutdanning etter at man er blitt spesialist.
- etterutdanning må være obligatorisk, evt egen godkjenning som «Npf godkjent psykiater»
- den obligatoriske delen bør kreve 200 poeng, ikke 150 som foreslått av DNLF.
- etterutdannelsen også må omhandle temaer som først og fremst blir aktuelle de kommende år (proaktive).
- kurs må ha tilstrekkelig høy kvalitet og alltid bør være nasjonale (åpne for alle spesialister)
- man i størst mulig grad må kreve beståtte kursprøver for godkjenning. Ellers er det ingen dokumentasjon på at kunnskap faktisk er ervervet.
- det amerikanske systemet er for omfattende.
- forslaget om at man sammen med avdelingsleder (som mange steder ikke er spesialist i psykiatri) skal utarbeide individuell etterutdanningsplan er problematisk og må avklares i lys av obligatoriske krav.

Det presiseres at når de 300 poeng for godkjent etterutdannelse må oppnås i løpet av en femårs periode innebærer det at, gitt at man fordeler opptrening årlig, kun 60 poeng /år eller samlet 1 ½ uke / år ut over de rettigheter man har til frivillig valg etterutdannelse allerede i dag.

NPFS FORSLAG

OBLIGATORISK	Kommentar	Poeng (samlet 200)
1. 10 dager (2 uker) hospitering	Må være en av følgende: Indremedisinsk avdeling <i>eller</i> Nevrologisk avdeling <i>eller</i> Psykiatrisk avdeling/ poliklinikk <i>eller</i> Utenlandsk avdeling innen ett av områdene anført over	Obligatorisk 80 poeng
2. <u>Minst to – 2 - Internasjonale kongress/fagmøter</u>		En konferanse vil ofte vare over tre dager, 8 t x 3= 24 timer = 24 poeng: To kongresser = Obligatorisk maks 48 poeng Hvis konferanse: En av disse bør helst være kongress med bredt fokus, f.eks. European Psychiatric Association's (EPA) annual meeting <i>eller</i> American psychiatric Association's (APA) annual meeting <i>eller</i> Deutsche Gesellschaft für Psychiatrie und Psychotherapie, Psychosomatik und Nervenheilkunde (DGPPN) Tagung <i>eller</i> World Psychiatric Association's annual meeting

3. <u>Minst 5 – fem oppdaterings kurs (nasjonale, ikke lokale)</u>²	Kurstemaer (obligatorisk) 1. Psykofarmakologi 2. Nevropsykiatri 3. Psykoterapi³ 4. Alderspsykiatri og somatisk komorbiditet 5. Metodekunnskap (inkl. vurdering av artikler, spørreskjema, effektmål etc)	Fem kurs minimum i løpet av fem år. Hvert kurs bør vare minst 2 dager inkl. prøve 1 dag = 6 timer, dvs 6 poeng; til sammen 4 x 3 tre dager = Obligatorisk 60 poeng <u>Ad kurs 3:</u> <i>Styrets forslag: Hvis man de siste 5 årene har deltatt i utdanning i en spesifikk psykoterapi tilsvarer det en dag = 30 poeng)</i>
6. <u>Profesjonaliserings-kurs 2 dager</u>	Tematisk innhold: • Jus • Psykiaterrollen (inkl samarbeid med andre; psykiatere som ledere og psykiater som veileder)	Obligatorisk 12 poeng
		Samlet obligatorisk 200 poeng over frem år
VALGFRITT blant følgende (kreves totalt 100 poeng)		
	Forskning <i>Artikkel: maks 50 poeng (første eller sisteforf. 50 poeng; annenforfatter 30 poeng; medforfatter 20 poeng</i> <i>Førsteforfatter til kongressabstract/poster, maks 40 poeng; Med på abstract maks 20 poeng;</i>	Poeng fra 20 – maks 50 (maksimalt mulige)
	Kvalitetsarbeid / utarb faglige retningslinjer osv	Maks 50 poeng (1 time = 1 poeng)

² Tanken er at oppdateringskursene skal ligge på et nivå over LIS-kursene. Dvs at de forutsetter at deltakerne (som er spesialister) allerede har kunnskaper tilsv LIS. Kurs arrangeres av Npf og ikke av RegUT.

³ Fokus var tenkt å være på utvikling av nye evidensbaserte metoder innen psykoterapi, men også bruk av ulike teknologiske innovasjoner i psykoterapi, dvs ikke tradisjonell utdanning i en pr 2020 godt etablert psykoterapiform. Innhold er dog ikke bestemt.

	<u>E-læringskurs</u> med prøve (fritt valg)	maks 30 poeng (1 time = 1 p)
	<u>Originalforedrag</u> (ikke lokalt) på kurs eller konferanse, <u>åpent for alle leger. Kurset eller konferansen må være godkjent av Npf,</u>	10 poeng; hvis flere maksimalt mulig 30 poeng (1 time forelesning = 1+ 9 timers forberedelse = 10 poeng)
	<u>Deltagelse</u> på kurs eller konferanse <u>etter eget valg,</u> men godkjent av Npf	<u>1 dag = 6 poeng;</u> Maks som godkjennes er 12 dager = 72 poeng

VEDLEGG 3: Høringer

Sak	Til	Behandlet av utvalg/styret	Svardato
Kommunal prio – NOU 2016:18	HOD	Samf.psyk, styret	15.april
Nasj ref.område sentralstim	Klin farm foren	Biologisk psyk	18.april
Datakvalitet rapport Hdir	Hdir	Samf.psyk	26.april
Fare for å begå overgrep mot barn	Hdir	Rettspsyk, styret	29.april
Paramedisinerutdanning	Kunnsk.dep	Styret, spes.kom	14.juni
Men-erstatning pasientskade	HOD	Samf.psyk	13.august
Straffegjennomføringsloven	JD	Rettspsyk	6.august
Menneskerettighetsutvalget Forslag til medlemmer	Legeforen	Styret	15.august
Bygge broer	Legeforen	Samf.psyk	19.august
Åpenhet i grenseland	Kunnsk.dep	Etikk og grunnlags	21.august
Navneendring eldremedisin	Legeforen	Alderspsyk	1.sept
Akademikernes policydok helse	Akademikerne	Samf.psyk	22.okt
Tvangsbegrensingsloven	HOD via Legef	Rettspsyk, styret	26.nov
Tvangsbegrensingsloven	HOD direkte	Styret	27.nov

VEDLEGG 4: Retningslinjer for utsendelse av

informasjon til medlemmene (vedtatt av styret 26.4.2019).

- 1) Npf skal kun sende ut meddelelser / informasjon som er av potensiell faglig interesse for alle våre medlemmer. Det betyr kurs som er tellende i videre og etterutdannelse for psykiatere /LIS-leger; noen større generelle psykiatrikonferanser (eks. EPA, WPA) samt enkelte ikke-kommersielle møter med et nasjonalt publikum for øye hvor det er åpenbart at det er aktuelt for mange. Det kan for eksempel være enkelte møter arrangert av pasientorganisasjoner hvor det er åpenbart at temaet har stor interesse for alle psykiatere /LIS-leger.
- 2) Det er ikke en oppgave for Npf å informere om ledige stillinger, det være seg innenfor eller utenfor academia. Denne type informasjon sendes derfor ikke ut til våre medlemmer.
- 3) Informasjon om møter som arrangeres av personer / andre som har kommersielle interesser i temaet som skal tas opp, sendes ikke ut via Npf selv om møtene i seg selv kan inneholde faglig interessant stoff. Dette utelukker å informere om møter arrangert av for eksempel legemiddelindustrien, men også å informere om møter arrangert av f.eks. en kollega som driver eget firma knyttet til det temaet møtet handler om.
- 4) Npf er en fagmedisinsk forening. Npf vil derfor ikke informere våre medlemmer om møter av fagpolitisk art. Det er oppgaver som faller inn under Legeforeningens fagpolitiske del.
- 5) I tvilstilfeller avgjøres henvendelser om å informere Npfs medlemmer av styrets leder, eventuelt i samarbeid med spesialitetskomitéens leder hvis dette synes naturlig.

VEDLEGG 5: Nordic Psychiatric Associations, EPA og

WPA

Npf er med i et samarbeid mellom nordiske (Danmark, Finland, Island, Norge, Sverige) og baltiske (Estland, Latvia, Litauen) psykiaterforeninger, **Nordic Psychiatric Associations**. Styret består av lederne i foreningene, samt et styremedlem fra hver av foreningene som gjerne er en tidligere leder av den nasjonale foreningen. Denne innvelges for 6 år. Fra 2018 er Petter Andreas Ringen innvalgt fra Npf.

Ledervervet roterer mellom de deltakende nasjoner. I perioden 2018-2021 er leder av Npf (Ulrik Fr Malt) leder. Nordic Psychiatric Associations har hatt ett møte i 2019 i Oslo 8-9 mai. Dens økonomi er tilfredsstillende. Endelig regnskap for 2019 foreligger ikke ennå.

Medlemskapet koster Npf 250.000 kroner i året (basert på antall medlemmer). Npf mener at selv om dette er relativt mange penger for en etter forholdene liten forening som vår med begrenset finansiell styrke, er det viktig å være aktiv i det nordiske samarbeidet. Våre land har svært mange felles kulturelle aspekter som ofte står i en viss motsetning til andre land og regioner. Dessuten er det ikke bare viktig å muliggjøre et nordisk fagfelleskap via kongresser, men også å ha et vitenskapelig nordisk psykiatrisk tidsskrift som i større grad enn andre tidsskrifter er mere åpne for klinikknære artikler generelt og fra Norden spesielt:

Nordic Psychiatric Associations står bak utgivelsen av «**Nordic Journal of Psychiatry**» (NJP) som distribueres til alle medlemmene av Npf, i tillegg til det felles nordiske medlemsbladet «**The Nordic Psychiatrist**». NJP hadde i 2016 en Impact Factor på 2.061. The Nordic Psychiatrist vil fremdeles komme ut med 2 utgaver per år. Begge bladene utgis som rene nettutgaver. I løpet av 2020 skal alle medlemmer få tilsendt lenke til begge tidsskrifter. Nordic Psychiatric Associations arrangerer dessuten hvert tredje år den nordiske psykiatrikongressen, i 2021 i Helsingfors.

Som en europeisk psykiaterforening er Npf også medlem av **European Psychiatric Association (EPA)** og **World Psychiatric Association (WPA)**. WPA utgir tidsskriftet "World Psychiatry" som alle medlemmer skal få tilgang til via lenke som sendes ut elektronisk.

VEDLEGG 6: Årsmelding 2019 fra Utvalg for

alderspsykiatri

Medlemmer i utvalget

Eirik Kjelby (Bergen), Carmen Oelze (Østfold), Håkon Torgunrud (Sørlandet), Reidun Barstad (Oslo), Pernille Sørensen (Stavanger, nestleder) og Marit Tveito (Oslo, leder). Frem til sommeren 2019 var Dagfinn Green leder (Trondheim) og Eivind Aakhus (Innlandet) medlem. Eirik Kjelby og Pernille Sørensen har vært medlemmer siste halvår 2019.

Møteaktivitet

Det har vært avholdt fire fysiske utvalgsmøter. Leder har deltatt i møte i Npfs resertifiseringsutvalg. Leder og nestleder har deltatt i Npfs utvalgsledermøter.

Kurs og spesialistutdanning

Utvalg for alderspsykiatri har arrangert det årlige kurset «overlegeverksted i alderspsykiatri» på Sem over to dager. Omtrent 40 spesialister fra hele landet deltok.

Utvalget samarbeider med Psykiatriveka om obligatorisk kurs i alderspsykiatri for LIS-leger, som ble avholdt under Psykiatriveka i 2019.

Representasjon

Pernille Sørensen er involvert i utvikling av nasjonalt kvalitetsregister for ECT-behandling

Eirik Kjelby er medlem i fagråd for KVALAP (kvalitetsregister for alderspsykiatri)

Leder av utvalget, Marit Tveito, er siden 1. mai 2019 fagsjef alderspsykiatri ved Nasjonal kompetansetjeneste for aldring og helse. Fast medarbeider i Tidsskrift for Den norske legeforening. Redaktør i den nye læreboken «Alderspsykiatri» som ble utgitt november 2020. Medlem i Npfs resertifiseringsutvalg. Ansvarlig for kvalitetsregister i alderspsykiatri (KVALAP) som i 2020 søker nasjonal status.

Utvalget har hatt god hjelp av en sekretær ved avdeling for alderspsykiatri Innlandet sykehus, Eva Martinsen for kommunikasjon innen det alderspsykiatriske fagmiljøet.

Utvalget har hatt god dialog med leder av Npf, Ulrik Malt og rådgiver Ola Marstein.

Rapporter

Forslag til curriculum for alderspsykiatri er oversendt Npf.

Planlagte aktiviteter for 2020

Emnekurs i alderspsykiatri avholdes under Psykiatriveka 2020 og utvalget samarbeider med lokal komité.

Overlegeverksted i alderspsykiatri avholdes 9.-10. juni 2020.

Utarbeiding av nytt «Plandokument for alderspsykiatri 2021-2030».

Utvalget vil fortsette nettverksbyggende arbeid innen alderspsykiatri.

Leder for utvalget bidrar til arrangering av Landskonferansen i alderspsykiatri, april 2020.

Marit Tveito

Leder utvalg for alderspsykiatri

VEDLEGG 7: Årsmelding 2019 fra Utvalg for Biologisk psykiatri

1. **Utvalgets medlemmer:** per 1. januar 2019 bestod utvalget av Astrid Hornslien, Håvard Bentsen, Jeanette Brun Larsen (LIS representant), Rune A. Kroken fortsatte som leder, og Hedda Beate Soløy-Nilsen ble valgt som nestleder. Torbjørn Elvsåshagen representerer Norsk nevrologisk forening i utvalget.

2. **Aktivitet siste år, herunder møter, kurs m.m.**
 - Obligatorisk emnekurs i klinisk psykofarmakologi ble arrangert januar 2019 og september 2019 på Haukeland universitetssykehus med utvalget som kurskomite og kursledelse. Nytt av året var at det tekniske arrangement med påmeldinger etc ble håndtert av RegUt Vest, men Dnlf står for elektronisk kursprøve og evaluering. Kursene får gjennomgående bra evalueringer
 - Gardermokurset ble arrangert 21. november 2019 med tema Somatisk helse ved psykiske lidelser - fra genetikk til klinikk.
 - Obligatorisk emnekurs i nevropsykiatri ble arrangert 17.03.19 under Psykiatriveka i Stavanger. Ingrid Dieset var kursleder, Dnlf bisto med elektronisk kursprøve og Utvalg for psykiatriveka arrangerte.

3. **Planlagt aktivitet:**
 - Anbefalt emnekurs i klinisk psykofarmakologi arrangeres 13-16. januar 2020 og 7.-10 september 2020. Kursene arrangeres i Bergen.
 - Gardermokurset planlegges arrangert november 2020.
 - Utvalget har ansvaret for en sesjon på Psykiatriveka i 2020.
 - Obligatorisk emnekurs i nevropsykiatri vil bli arrangert på nytt 13.03.20 under Psykiatriveka i Trondheim.

4. **Høringsuttalelser** etc: Vi gir innspill i høringsrunder etter kapasitet.

5. Annet

- Hjerneverrådet: Rune A. Kroken deltar i programkomiteen for neste Hjernehelsetonferanse som har særskilt fokus på psykiske lidelser.

Bergen, 20. januar 2020

Rune A. Kroken (leder)

VEDLEGG 8: Årsmelding 2019 fra Utvalg for Etikk og grunnlagsproblemer i psykiatrien

Medlemmer:

Utvalget bestod ved utgangen av 2019 av Christian Hagen (Ålesund), Jakob Kirkebak (Østfold), Britt Baryar (Hamar), Øyvind Urnes (Oslo) og Victoria Akre (Oslo). Sistnevnte har vært leder for utvalget. Britt Baryar og Jakob Kirkebak ble i 2018 nye medlemmer i utvalget.

Aktiviteter:

Utvalget har hatt til sammen seks møter i Oslo i tillegg til epostaktivitet.

På Psykiatriveka 2019 sto utvalget for en plenumssesjon om stigmatisering knyttet til spesifikke diagnoser og en parallellsesjon om innleggelse av pasienter med diagnosen Ustabil personlighetsforstyrrelse.

Man har respondert på flere høringer, hvorav den viktigste var høring til ny tvangslovgivning «Tvangsbegrensingsloven» og om bilder, lyd og filmopptak i helse og omsorgstjenesten, «Åpenhet i grenseland».

Britt Baryar deltar i resertifiseringsutvalget.

Tidligere leder Arne Thorvik er medlem av Sivilombudsmannens råd.

Man er i ferd med å utarbeide en liste over anbefalt lesning.

Planlagte aktiviteter for 2020

Utvalget vil ha en parallellsesjon på Psykiatriveka, der et kritisk syn på diagnoser er tema.

Det er planlagt et samarbeid med Utvalg for rettspsykiatri om å arrangere noe om forholdet mellom menneskerettigheter og utøvelsen av tvang i psykiatrien.

Vi har også diskutert å lage noe om temaet seksualitet og driftsliv i dagens psykiatri. Muligens en parallellsesjon i Psykiatriveka 2021, ev også et åpent møte.

Økonomi

Utvalget har hatt reiseutgifter for Christian Hagen (bosatt Ålesund): kr 7361,-, og for Arne Thorvik (bosatt Tønsberg) kr 2896,-. I tillegg kommer en middag for medlemmer av utvalget på Kolonialen, Bislett, desember 2019: kr 1500,-.

Oslo, 20. januar 2020

Victoria Akre, leder

VEDLEGG 9: Årsmelding 2019 fra LIPS

1. Årsmøte og valg

Foreningen for leger i psykiatrispesialisering (LIPS) hadde årsmøte under Psykiatriveka i Bergen 14. mars 2019. Under årsmøtet la daværende leder for LIPS, Miriam Kristine Sandvik, frem årsberetningen for 2018. I forbindelse med årsmøtet ble Jacob Jorem valgt som ny leder for LIPS. Marit Bø, LIS ved Diakonhjemmet sykehus, ble valgt til LIS-kandidat til valgkomiteen for perioden 2019-20 (frem til neste ordinære valg). Forslag til endrede vedtekter for LIPS ble vedtatt ved akklamasjon.

2. LIPS' arbeid og aktivitet i 2019

Det har vært flere henvendelser til LIPS' e-postadresse (lips@psyklis.com) i løpet av 2019. Hovedkanalen for kontakt med LIS i psykiatri har vært foreningens Facebook-side, som per februar 2020 hadde 315 følgere.

LIPS' nettverksstyre har bestått av leder for LIPS og LIS-representantene i Npfs underutvalg og i Spesialitetskomiteen. Nettverksstyremøter har vært avholdt månedlig siden juni 2019. Viktige saker i nettverksstyremøtene i 2019 har vært videre strategi og arbeid for LIPS, tiltak for å effektivisere LIPS (bl.a. forslag til endringer av vedtektene som fremmes på årsmøtet 2020), LIPS-seminar høsten 2020 og undersøkelse av kvaliteten på utdanning av LIS i psykiatri.

Det har gjennom styret i Npf, hvor leder for LIPS er medlem, og Spesialitetskomiteen vært arbeidet med en rekke saker som angår LIS. Sikring av kvaliteten på utdanning av LIS i psykiatri var viktigste sak også i 2019. Leder i LIPS, Jacob Jorem, har også deltatt i møter med Spesialitetskomiteen i psykiatri. Jacob Jorem har deltatt i styremøte med LISBUP og har vært i kontakt med andre foreninger for LIS for et tettere samarbeid. Tidligere leder i LIPS, Miriam Sandvik, var delegat og representant for LIPS ved Faglandsrådet 11.-12.09.19 på Sundvolden.

Et av LIPS' mandater er å styrke internasjonalt samarbeid blant leger i psykiatrispesialisering. LIPS ble invitert til det årlige FYP-seminaret i København i november, og sendte én representant dit i 2019 (Jacob Jorem). Det har også vært kontakt med den svenske søsterforeningen STP, som inviterte LIPS til sin konferanse i januar 2019. LIPS er medlem av EFPT (European Federation of Psychiatric Trainees) og dette innebærer blant annet at vi blir invitert til det årlige EFPT Forum, som ble holdt i Praha i 2019. EFPT har også et utvekslingsprogram, the EFPT Exchange Program, der medlemmer får muligheten til et kortvarig (2-6 uker) hospiteringsopphold i et annet europeisk land.

3. Regnskap 2019 (en del av Npfs regnskap)

Utgifter til faglig arbeid: 4 341 (inkluderer deltakelse for én person på FYP-seminar)

4. Budsjett 2020

Tilskudd fra Npf: 140 000

Planlagte utgifter: LIPS-seminar: 80 000, reise til EFPT: 30 000, styremøter: 20 000, nordisk samarbeid: 10 000

Jacob Jorem, leder

VEDLEGG 10: Årsmelding 2019 fra Utvalg for

Konsultasjons/Liaison-psykiatri og psykosomatisk medisin

Utvalget har i 2019 bestått av: Asgeir Bragason, Diakonhjemmet sykehus (leder), Britta Bürker OUS (nestleder), Katrine Kveli Fjukstad, Levanger (LIS representant), Boris von Hof, OUS og Ane Toft, St Olavs Hospital. Ola Enliden gikk ut av utvalget på årsmøtet 2019.

Aktiviteter:

- Det ble i 2019 avholdt 6 utvalgsmøter. Ett av disse var meget fåtallig og ble forsøkt gjennomført på Veka. To av møtene var telefonmøter og ett møte ble gjennomført ved Stjørdal DPS.
- Landskonferanse i CL-psykiatri ble gjennomført 25.-26. november 2019 på Scandic Hotel Edderkoppen i Oslo. Temaer var bl.a. forelesninger om epilepsi med særlig vekt på psykiske aspekter, gjennomgang av KL enheten ved OUS Ullevål, foredrag om krisereaksjoner og kommunikasjon med pasienter i krise og nye retningslinjer for selvmordsforebygging med særlig vekt på CL psykiatri. Det var 37 deltakere og evalueringen svært god.
- Forberedelse til utarbeidelse av strategidokument for norsk CL-psykiatri som utvalget ønsker å utarbeide i 2020 etter oppfordring fra styret. Arbeidet med dette dokumentet har begynt.

Planlagte aktiviteter i 2020:

- Landskonferanse i CL-psykiatri planlegges i Oslo i november 2020
- Videreføring av strategidokument for norsk CL-psykiatri. Første utkast skal legges frem for styret på fellesmøte for styret i Npf og utvalgsledere i juni 2020
- Oppdateringskurs i indremedisin for psykiatere i regi av CL-utvalget. Utvalget ønsker at det kan arrangeres i forbindelse med Veka. Første kurs planlegges i 2021.

For Utvalg for CL-psykiatri og psykosomatisk medisin, Ásgeir Bragason, leder

VEDLEGG 11: Årsmelding 2019 fra Psykoterapiutvalget

Mandat og viktigste arbeidsoppgaver

Psykoterapiutvalget er et rådgivende og administrativt organ under Norsk psykiatrisk forening (Npf) og Den norske legeforening (Dnlf). Dets overordnede målsetting er å bidra til å opprettholde og videreutvikle psykoteraeutisk holdning og psykoterapi, som sentrale elementer i psykiatrisk spesialistutdanning, psykiatrisk etterutdanning og i generell psykiatrisk virksomhet. Heri inngår å arrangere egne, eller støtte seminarer og kurs for ferdige spesialister, og søke å samarbeide med aktører i feltet i Norge og utenfor. Det er også en oppgave å følge med på psykoterapiutvikling nasjonalt og internasjonalt.

AKTIVITET

PTU har i 2019 hatt denne sammensetningen:

Per Anders Øien (leder fra 2018)

Ann Christin Øren Rivenes

Åsa Kristine Rekdal

Tone Madland Skeie

Gro Aandahl (LIS-representant)

Øyvind Ursin-Holm

Lars Onsrud

Utvalget har avholdt syv ordinære saksbehandlingsmøter, fire på våren og tre på høsten. Også i 2019 fant vi det riktig å arrangere ett av møtene i Bergen, i tillegg til at vi la ett av møtene til Veka i Stavanger.

Det har vært deltagelse i samarbeidsmøter med Spesialitetskomiteen og med styret i Npf. I tillegg har PTUs leder blitt valgt inn i det nyoppnevnte *Resertifiseringsutvalget*.

Under VEKA i Stavanger hadde PTU ansvar for en av parallellsesjonene. Hovedtema var psykoterapi og terapeuters selvforståelse under overskriften 'Distanse og involvering'. Seminaret var godt besøkt og engasjementet godt!

Sola Strand-seminaret ble arrangert 3-5.4 og var fulltegnet. Seminaret har en lang tradisjon

og har stor betydning som en faglig og sosial arena for psykoterapeuter fra hele landet.

PTU er svært tilfreds med at det nå ble gitt grønt lys for et nytt kurs med tittelen Veiledningens pedagogikk. Fortsatt er dette seminaret en forutsetning for å kunne bli godkjent psykoterapiveileder innen psykodynamisk psykoterapi. Vi er utfordret på å se på de økonomiske siden, og har satt i gang en prosess for å supplere.

6.12.19 arrangerte PTU et felles møte mellom de fire instituttene; Institutt for psykoterapi, Psykoanalytisk institutt, Norsk forening for kognitiv terapi og Institutt for gruppeanalyse. Møtet var preget av et sterkt ønske om samarbeid rundt felles faktorer innenfor terapifeltet, og ikke minst på bakgrunn av forslag til endringer i statsbudsjettet når det gjelder tilskudd til individuell utdanning som psykoterapiveileder, TVUPP.

Hvert av instituttene melder om at emnekursene går som før og har gode evalueringer, og sier seg tilfreds med at disse nå er å anse som en nødvendig del av LIS-utdanningen.

PTUs leder deltok på grunnkurs 4.6.19 i Ålesund

PTU har ansvar for utlysning og tildeling av stipend for videreutdanning som psykoterapiveileder. I 2019 kom det bare to søknader, begge ble tildelt stipend. I 2018 var det 12 søkere til 10 stipender.

PLANLAGTE AKTIVITETER 2020

Veka 2020 skal avholdes i Trondheim, og sesjonen PTU har ansvar for vil ha tittelen 'Den stille pasienten – den oversette lidelsen' med leder av NAPP, Ingeborg Helene Ulltveit-Moe Eikenæs som hovedforeleser.

Sola Strand-seminaret går av stabelen 6-8.5.20.

Kontaktmøtet har ikke vært arrangert siden november 2017. Det er derfor med stor glede vi ser fram til møtet som skal arrangeres 24.1.20 i Oslo, med hovedvekt på en tilbakemelding fra de forskjellige regionene når det gjelde hvordan de nye Læringsmål og Læringsaktiviteter vedtatt av Hdir, har virket inn på utdanningsvirksomheten.

Dagen før arrangeres et veilederkurs i Kognitiv terapi, noe vi håper vil styrke deltagelsen også for Kontaktmøtet.

PTU har fått en utfordring fra Npf med ønske om å undersøke omfanget og arten av nettbaserte terapitjenester. Dette vil vi ta fatt på i 2020.

HØRINGER

2019 var sterkt preget av de siste 'rundene' når det gjaldt Hdir og læringsmål og læringsaktiviteter. PTU leverte en uttalelse til Spesialitetskomiteen med anbefalinger til dette punktet.

Det har også vært tett kontakt mellom PTU, legeforeningen og noen av instituttene i forbindelse med de nevnte nedskjæringene i Statsbudsjettet.

Drammen, 20.1.20

For psykoterapiutvalget

Per Anders Øien

(leder)

VEDLEGG 12: Årsmelding fra Utvalg for Psykiatriveka

Aktivitet 2019

Utvalget arrangerte Psykiatriveka 2019 i Stavanger. Det har vært holdt et møte i Trondheim sammen med lokal komite for planlegging av Psykiatriveka 2020. Øvrig møteaktivitet har vært på Skype/tlf.

Planlagt aktivitet neste år; herunder møter, kurs m.m.

Utvalget arrangerer Psykiatriveka 2020 i Trondheim i uke 11. LIS-kurs (anbefalt læringsaktivitet) er en del av programmet som tidligere. Arbeidet med Psykiatriveka i 2021 (Oslo) påbegynnes i 2020.

Spesialistutdanningen, herunder evt. deltagelse på obligatorisk grunnkurs o.l.

I forbindelse med Veka i Stavanger ble det arrangert LIS-kurs (anbefalt læringsaktivitet).

Mette Elise Tunset

Leder, utvalg for Psykiatriveka

VEDLEGG 13: Årsmelding 2019 fra Utvalg for

Rettspsykiatri

Utvalget arbeider i samarbeid med styret i NpF med saker relatert til fengsels-, sikkerhets- og rettspsykiatri. Utvalgsmedlemmene har løpende kontakt med kliniske miljøer som forvalter tvang, behandler pasienter med alvorlig voldsrisiko, de rettspsykiatrisk sakkyndige mm.

Utvalget vurderer en rekke høringer for å vurdere om vi skal komme med innspill. Utvalget har også dialog med påtalemyndigheter, forsvarere mm. Utvalget har møte med 1 – 2 måneders mellomrom i Oslo eller på Skype og i tillegg betydelig kommunikasjon via email og telefon. 1 – 2 ganger i året har man møte med tilsvarende utvalg i Barne- og ungdomspsykiatrisk forening. Utvalget har fokus på at vi som del av den fagmedisinske aksen i Dnlf arbeider med forhold av betydning for pasienter, andre alvorlig psykisk syke, samfunnsaspekter som berører og berøres av fengsels-, sikkerhets- og rettspsykiatri, inkludert anvendelse av tvunget psykisk helsevern. Utvalget har understreket at man ikke er noen interesseorganisasjon for økonomiske eller praktiske forhold rundt rettspsykiatrisk arbeid eller andre fagforeningsspørsmål.

Utvalget hadde planlagt et Faglig møte i november 2019 men pga mangel på lokaler da Legenes hus er under oppussing ble dette avlyst. Dette planlegges imidlertid gjenopptatt. Utvalget har arrangert Emnekurs for LIS i Lovverk og dette kurset har nå fått status som obligatorisk for LIS.

Utvalget har i 2019 bestått av følgende medlemmer:

Øyvind Erik Duguid Jensen (nestleder)

Niclas Halvorsen

Anne Wold

Per Ola Rørvik

Siv Elin Pignatiello

Bjørn Østberg («emeritus-medlem»)

Solveig Klæbo Reitan (leder)

Aktivitet siste år, herunder kurs og temamøter

14. mars 2019 Emnekurs for LIS i lovverket.

9. mai 2019 Faglig møte i rettspsykiatri, Oslo «*Dom på overføring til TPH*».

13. november 2019 Emnekurs for LIS men åpent for spesialister også om lovverket

Planlagt aktivitet 2020

12. mars 2020 (Veka 2020) Emnekurs for LIS, Psykisk helsevernloven («vedtakskompetansekurs»).

November 2020 Emnekurs for LIS, Psykisk helsevernloven («vedtakskompetansekurs»).

November 2020 Rettspsykiatrisk temamøte Legens hus

Høringsuttalelser:

Utvalget leverer ikke egne høringsuttalelser sentralt, men leverer til styret i Npf som igjen leverer videre til Dnlf eller annet organ.

- Fare for å begå overgrep mot barn, Hdir. Svar levert 29.4.2019
- Straffegjennomføringsloven, JDir, Svar levert 6.8.2019
- Tvangsbegrensningsloven, HOD. Svar levert 8.oktober til Dnlf og 25. november til HOD (den siste høringsuttalelsen var mye mer omfattende da Dnlf leverer høringsnotat basert på innspill fra alle spesialistforeninger i DNLF).

Planarbeid

Curriculum for rettspsykiatri er revidert / ferdigstilt og levert styret.

Spesialistutdanning, kurs

Utvalgsmedlemmer bidrar i undervisning i fengsels-, sikkerhets- og rettspsykiatri bl.a. i internundervisning på lokale foretak, i undervisning av medisinerstudenter, på grunnkurs og andre kurs mm.

Medlem av utvalget har deltatt som innleder på Dialogkonferanse i regi av fellesaksjonen for medikamentfrie tilbud.

Annet

Deltagelse i andre fora:

- Deltakelse på fagmøter Nasjonal koordineringsenhet for dom til tvunget psykisk helsevern, Per Rørvik
- Sivilombudsmannens utvalg for menneskerettigheter: Siv Pignatiello
- Kontrollkommisjonskonferansen: Siv Pignatiello og Solveig Klæbo Reitan (sistnevnte med innlegg)
- NERS referansegruppe: Øyvind Jensen
- Skuddårskonferansen om ytringsfrihet i psykisk helsevern 28. februar 2019: Solveig Klæbo Reitan (med innlegg)

Solveig Klæbo Reitan (leder)

VEDLEGG 14: Årsmelding 2019 fra Utvalg for

Samfunnspsykiatri

Utvalget består nå av Pål Sandvik (leder), Benjamin Ebeling (nestleder), Rikard Nygård, Else Malthe-Sørensen og Arne Thorvik. Mangeårig leder John Erik Berg og sekretær Ola Marstein gikk ut av utvalget og det gikk en del tid før vi fikk konstituert oss. Det har derfor vært lav aktivitet i 2019.

Pål Sandvik møtte styret i NPF i juni. Det har vært et møte i august. Man drøftet der mandat og curriculum, samt strategi for det videre arbeidet. Arne Thorvik møtte statistikkavdelingen i legeforeningen. Utvalget søker samarbeide med instanser som kan gi et mer håndfast datagrunnlag for å drøfte samfunnspsykiatriske problemstillinger.

Det er avgitt høringsuttalelse på Akademikernes policydokument.

Det er planlagt 4 møter i 2020. Man vil arbeide med mulig TV-innslag og man vil diskutere mulighet for et seminar på Psykiatriveka for 2021.

Trondheim, 18.01.20, Pål Sandvik (leder)

VEDLEGG 15: Årsmelding 2019 fra

Spesialitetskomitéen i psykiatri

Komitéens medlemmer har i 2019 vært Morten S. Selle (medlem fra 2006), Erik Johnsen (medlem fra 2018) Anne Kamps (medlem fra 2010), Mihalis Constantinou (vara) (medlem fra 2014), Astrid Vetlesen (vara)(medlem fra 2018), Trude Emilsen (YLF) og Øyvind Nygaard (YLF vara). Benedicte Thorsen-Dahl (medlem fra 2010) valgte å trekke seg pga endringer i hennes arbeidssituasjon. Etter suppleringsvalg kom tidligere medlem Vigdis Elin Giæver Syrstad inn.

På grunn av stor arbeidsmengde og ønske om raskest mulig saksgang deltar både medlemmer og varamedlemmer likeverdig i arbeidet. Det er derfor misvisende å operere med betegnelsen medlemmer og varamedlemmer. Psykiatri er i dag den nest største sykehusspesialiteten (rundt 1000 yrkesaktive psykiatere) og har en desentralisert utdanningsstruktur. Dette gir en stor saksmengde.

Fordeling av arbeidsoppgaver

Leder: Morten S. Selle organiserer komitémøtene, svarer på diverse henvendelser til komitéen, har kontakt med lederne for de obligatoriske psykiatrikurs, Norsk psykiatrisk forening, Legeforeningen og Helsedirektoratet (Hdir).

Nestleder: Anne Kamps

Referent: Trude Emilsen

Kandidatsaker: Helsedirektoratet overtok spesialistsøknadene 1.10.2011. Etter dette er individuelle medlemmer av komitéen blitt brukt som honorerte sakkyndige for Legeforeningen. I enkelte saker har det vært tre sakkyndige som samlet har vurdert søknaden på vegne av Legeforeningen. Benedicte Thorsen Dahl, Anne Kamps og Morten S. Selle har vært brukt som sakkyndige, supplert av Astrid Vetlesen. Benedicte Thorsen Dahl fortsetter som sakkyndig i disse sakene.

Kursgodkjenning: Astrid Vetlesen. Anker og prinsipielle saker møtebehandles.

Vurdering av utdanningsvirksomheter (tidligere institusjonsgodkjenninger):

Utdanningsvirksomhetene er fordelt på det enkelte komiteemedlem som saksforbereder før vi går gjennom hver søknad i plenum.

Institusjonsbesøk: Komiteén representeres med min tre personer, deriblant saksbehandler for institusjonen og en Ylf-representant. Universitetsrepresentanten deltar alltid ved besøk på universitetssykehus. Komiteén møter de underordnede legene i eget møte først, deretter ledelse og overlegene i eget møte, med oppsummering i møte med institusjonens utdanningsutvalg til slutt. Rapport sendes via Legeforeningen til institusjonen.

Det obligatoriske psykiatrikurs («Grunnkurset»): Fra 1.3.19 er det Regionalt utdanningscenter i Trondheim (RegUt Midt) som har det tekniske ansvaret for de obligatoriske grunnkursene, mens Spesialitetskomiteen rekrutterer kurslederne.. Et medlem av komiteén møter alle kursserier på første eller annet delkurs, redegjør for krav til spesialistutdanningen og søknadsprosedyrer, samt svarer på ulike spørsmål fra kandidatene. På komiteéns initiativ gjør også Psykoterapiutvalget det samme.

Samarbeid med andre organer og organisasjoner

- Kontaktpersoner til WPA Educational Liasons Network: Morten S. Selle.
- Kontaktperson til UEMS: Morten S. Selle.
- European Forum for All Psychiatric Trainees (EFPT): Øyvind Nygaard og Trude Emilsen (LIPS).
- Norsk psykiatrisk forenings utvalg for Psykiatriveka: Erik Johnsen

Komiteéns møter og møtedeltagelser

Komiteén hadde 8 ordinære møter i 2019, i tillegg til to korte møter under Psykiatriveka. Møtet i oktober var et to-dagersmøte med oppstart av behandling av søknadene fra utdanningsvirksomhetene. Komiteén har hatt ett møte med Psykoterapiutvalget, ett møte med leder for LIPS og ett møte med RegUt Midt.

I november arrangerte komiteen todagers seminar for Utdanningsutvalgene på Soria Moria med forskjellige aspekter ved den nye spesialistordningen som tema, med forelesere fra

både RegUt og Hdir. Veiledning og evaluering av LIS ble spesielt belyst, med teoretisk gjennomgang og workshop ledet av Andrew Brittlebank, Royal College of Psychiatry, UK. Det vil bli arrangert tilsvarende seminar også i 2020, 12.-13.11. på Gardermoen. Selle og YLF-representant Emilsen deltok på Spesialitetsrådets årlige seminar 29.-30.4.19. Selle og Emilsen deltok på RegUtenes LIS-konferanse i Trondhjem 7.11.19. Sammen med andre fra Legeforeningen har leder deltatt i et eget forum for den nye spesialistordningen i Hdir. Leder har deltatt på Npf-styrets halvårlige møter med underutvalgene.

Kamps og Johnsen er komiteens representanter i Npfs arbeidsgruppe for spesialisters etterutdanning.

Årene 2016-2019 har vært intensive og krevende år for Komiteen pga det omfattende arbeidet med nye læringsmål og læringsaktiviteter i den nye spesialistordningen som er gjeldende fra 1.3.19. I 2019 har vi særlig jobbet med å få oppgradert anbefalingene for de tidligere obligatoriske emnekursene, og korrigert innholdet i og beskrivelsene av læringsmålene som gjelder psykoterapi.

Komitearbeidet er et omfattende dugnadsarbeid fra komiteens medlemmer; bortsett fra møtene skjer arbeidet i medlemmenes fritid og ingen av medlemmene er frikjøpt.

1. Spesialistreglene

Fra oktober 2012 og ut 2017 har det vært to regelsett. Fra januar 2018 er det kun ett regelsett, det regelsettet som Komiteen utarbeidet i perioden 2006 - 2010 og som Legeforeningen oversendte til Hdir høsten 2011 og ble vedtatt av Helse- og omsorgsdepartementet (HOD) høsten 2012. Disse reglene fases ut innen 2022 i forbindelse med den nye spesialistordningen som startet fra 1.3.2019. I den nye spesialistordningen er det kun læringsmål som er forskriftsfestet og dermed obligatoriske. Vi oppfordrer alle utdanningsvirksomheter til å fortsette med å bruke de allerede etablerte elementene og strukturer fra tidligere ordning (tjenestetid, kurs og veiledning) for å oppnå læringsmålene; slik opprettholder vi kvaliteten på utdanningen vår og sikrer nasjonal felles standard.

2. Stillingsstrukturen

En god læringssituasjon er avhengig av om det er nok spesialister til at overlegene kan forberede og konsentrere seg om å gi skikkelig opplæring, undervisning og veiledning og skjerme LIS i undervisningstiden, samt om det gis permisjon og dekning av utgifter til faglig vedlikehold. Det er fortsatt mangel på spesialister rundt om i landet, både i små institusjoner, men også i de store universitetsklinikkene - og fortsatt stort behov for høy og desentralisert utdanningsaktivitet.

Det er i dag ingen spesielle flaskehalser i spesialistutdanningen i psykiatri.

I løpet av de siste tiår har leger i alle spesialiteter fått mer hviletid dag før og etter vakt på bekostning av tilstedeværelse på dagtid. Arbeidsgivere har en utfordring når det gjelder å lage tjenesteplaner som både ivaretar den viktige erfaringen som vaktkompetanse utgjør, samtidig som at LIS får nok tilstedetid / kontinuitet på dagtid for å kunne følge pasientforløp over tid og får tilstrekkelig mengdetrening.

3. Kursvirksomheten

I gammel ordning skiller vi mellom kurs godkjent til spesialistutdanningen ("videreutdanning") og kurs godkjent som etterutdanning for ferdige spesialister. En del kurs som søkes godkjent for både LIS og spesialister, vurderer vi til ikke i tilstrekkelig grad å være rettet inn mot Lis' utdanningsbehov, slik at kurset godkjennes kun for ferdige spesialisters etterutdanning. I ny ordning er det kun kurs for ferdige spesialister vi tar stilling til. I den nye ordningen er det ikke lenger «valgfrie» kurs, men fortsatt er det LIS som går etter gammel ordning og trenger valgfrie kurs. I ny ordning (fom 2019) er det kun kurs for spesialister spesialitetskomitéen tar stilling til.

Søknader om godkjenning av kurs i 2019

Komitéen behandlet 197 søknader om godkjenning av kurs i 2019. 29 av kurssøknadene ble avslått og 155 kurs ble godkjent for etterutdanning.

Den vanligste grunnen for avslag er fortsatt at kursene ikke har leger som sentral målgruppe eller at kurset vurderes til å være lokale kompetansehevende tiltak.

Kurssøknader 2010-2019	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Søknader om godkjenning av kurs	179	179	182	193	196	193	274	274	261	197 *
Avslåtte kurssøknader	89	84	91	84	81	68	59	80	45	29
Kurs godkjent for videre- og etterutdanning	45	60	70	65	64	90	114	100	92	56
Kurs kun godkjent for etterutdanning (spesialister)	25	20	21	44	51	69	77	73	100	155
*) I ny spesialistordning godkjenner komitéen kun kurs for etterutdanning (spesialister) I gammel ordning godkjenner komitéen også kurs for videreutdanning (gjelder for godkjenninger tom 2022)										

Legeforeningens frist for søknad om godkjenning av kurs er seks måneder før kursstart. For at vi skal ha tilstrekkelig informasjon for å vurdere kurset, har vi praktisert inntil to måneders frist. Søknader etter denne fristen og etter at kurset er avholdt blir ikke behandlet og blir dermed ikke godkjent.

Nasjonalt anbefalte kurs for spesialistutdanningen

- **Grunnkurset i psykiatri.**

Det er komitéen som rekrutterer lederne og har utarbeidet en «vitebok» for grunnkursserien, som ble revidert i 2019. Nytt grunnkurs med ca 40 deltagere starter to ganger i året (i 2018 startet vi tre nye grunnkurs for å forkorte ventetiden). Det viser seg at ofte blir plasser stående ledig fordi kandidater melder seg av like før kursstart eller ikke møter i det hele tatt. Dette er en kjent problemstilling også i andre spesialiteter. Det er derfor viktig at både institusjonene og LIS prioriterer oppmøte. Grunnkurset gir en faglig gjennomgang av psykiatriens hovedområder og skal bidra til fordypning, kritisk tenkning, samt forståelse av fagutvikling og forskning. Et viktig mål for kurset er modning; det skal bidra til selvinnsikt i forhold til arbeidet og rollen som psykiater. Prosesslæring og gruppeprosesser som bidrar til

egenutvikling ved å være identitetsskapende og holdningsskapende, og gir forståelse for betydningen av relasjoner og rolletilpasning er derfor en viktig del av kurset.

I tillegg er det konkrete kunnskapsområder. Temaene er blant annet etikk, grunnlagsproblemer/filosofi/idehistorie, psykiater-/profesjonsrollen, samarbeid, normalpsykologi og rettspsykiatri. Hensikten er å stimulere til faglig kritisk tenkning, gi mulighet for refleksjon, fordypning og fagkritikk.

For å få oppnå disse læringsmålene er kurset lagt opp som et internatkurs hvor deltagerne følger hverandre over de fire kursukene fordelt på to år. Grunnkursene har fått svært gode evalueringer av deltagerne.

Det er et viktig og spennende oppdrag å være grunnkursleder, og flere lederpar tar på seg flere grunnkursserier.

Noen kandidater opplever fortsatt vanskeligheter med å få dekket alle utgiftene til grunnkursene. Det har tidligere hendt at enkelte av de store helseforetakene har nektet å dekke fullt ut de utgiftene som ikke dekkes av fond III, særlig gjelder det utgifter forbundet med at grunnkursene er internatkurs. Komitéen har ved flere anledninger forsøkt å påpeke den faglige og didaktiske begrunnelsen for at disse kursene er internatkurs hvor deltakerne forventes å bo gjennom hele kursuken. Det er bekymringsfullt at arbeidsgiver ikke dekker disse utgiftene da det både kan gå ut over rekrutteringen til faget og foretaket, medfører geografiske ulikheter i utdanningsbetingelsene for LIS og viser en manglende forståelse for psykiatrifagets egenart.

Pga trangere økonomiske rammer ved institusjonene og i fond III oppfordres kurslederne til å ta hensyn til dette i valg av kursstedene. Det er et økende problem med innskrenkninger i institusjonenes kursbudsjetter og at kandidatenes kursbehov ikke blir prioritert i samme grad som før.

- I tillegg til Grunnkurset har vi ni emnekurs (ca 100 timer totalt): psykofarmakologi, rus, alderspsykiatri, transkulturell psykiatri, neuropsykiatri, ECT, lovkurs og psykoterapi (psykodynamisk, gruppe og kognitiv psykoterapi). Enkelte av kursene arrangeres to

ganger årlig og enkelte en gang årlig. Tre av kursene arrangeres i forbindelse med Psykiatriveka.

Vi er fortsatt helt avhengig av at disse kursene blir et felles ansvar for hele fagmiljøet, særlig underutvalgene. I den nye ordningen er det enda viktigere at fagmiljøene representert i Norsk psykiatrisk forenings underutvalg er premissleverandører for utdanningen vår og tilbyr nødvendige kurs.

Stående godkjenninger av norske etterutdanningskurs

Psykiatriveka arrangert av Npf samt Gardemokurset, Oppdateringskurs i biologisk psykiatri og psykofarmakologi arrangert av Utvalg for biologisk psykiatri har stående godkjenninger som videre - og etterutdanningskurs. Det har også psykoterapiutdanningene ved de tre psykoterapiinstituttene.

Stående godkjenning for etterutdanning av ferdige spesialister i psykiatri for internasjonale kurs / konferanser

- American Psychiatric Association (APA) (www.psych.org)
- World Psychiatric Association (WPA) (www.wpanet.org)
- Association of European Psychiatrists (EPA) (www.europsy.net)
- European College of Neuropsychopharmacology (ECNP) (www.ecnp.nl).

4. Ferdighetstrening i laboratorier/simulering

Det har hittil ikke vært utarbeidet faste opplegg for ferdighetstrening i laboratorier innenfor faget psykiatri i Norge, men det er ønskelig at dette kommer. Innlandet sykehus har utviklet enkelte opplegg for simuleringstrening.

5. Søknader om godkjenning som utdanningsvirksomhet

Høsten 2019 startet arbeidet med å vurdere søknadene fra utdanningsvirksomhetene og gi et faglig råd til HDir om hver søknad. Vår spesialitet har nest flest søknader, fra 26

utdanningsvirksomheter (fysikalsk medisin har 28 og ortopedi har 24), med 174 beskrevne læringsarenaer. Det er en utfordring for utdanningsvirksomhetene og for oss at beskrivelsene ikke er på det detaljnivået som vi trenger for å kunne vurdere utdanningen som tilbys. Dette har vært gjenstand for drøftinger mellom Legeforeningen, Hdir og RHFene underveis.

6. Besøk spesialitetskomitéen har gjennomført

Institusjonsbesøk er en viktig og nyttig del av komitéens arbeid, men tidkrevende. I mange institusjoner /utdanningsvirksomheter er det behov for betydelig mer fokus på utdanning. Flere institusjoner ledes nå av ikke-legger som ikke alltid har tilstrekkelig kunnskaper om utdanningsvirksomhetens forpliktelser med hensyn til utdanningen av spesialister, og heller ikke om kravene i spesialistforskriften.

Besøk prioriteres til institusjoner der det ut fra den skriftlige rapporteringen synes å være problemer i utdanningsvirksomheten eller hvis det kommer henvendelser fra LIS om mangelfulle forhold. Dernest besøkes institusjoner det er lenge siden komitéen har besøkt. Noen institusjoner ber om besøk, for eksempel i forbindelse med omorganiseringer av virksomheten.

Den 12.6.19 besøkte vi Sykehuset i Vestfold. Dette er det første besøket gjennomført i henhold til den nye Spesialistforskriften.

Det er god kvalitetsforbedring ved at det er etablert Lis forum ved DPS, timeplaner ved DPS som er bindende for begge parter, tilrettelegging for LIS-deltakelse ved kurs både ved Psykiatrisk avdeling og ved DPSene, gode rutiner ved hele avdelingen for rask etablering av psykoterapiveiledning, samt god tilgang på psykoterapiveileder innen alle tre retningene.

Forbedringspunkter: Spesialistkomiteen anbefaler ikke etablering av to adskilte utdanningsutvalg som kan innebære to parallelle utdanningsforløp med fare for ulikt innhold og kvalitet i utdanningen avhengig av hvor LISene er ansatt. Det vises til helseforetakets ansvar jamfør «Forskrift om spesialistutdanning og spesialistgodkjenning for leger §4» mht HFenes plikt til å legge til rette for helhetlige utdanningsløp. Dette for å forhindre både lokale og regionale forskjeller i spesialistutdanningen. Det foreslås fra vår side etablering av

én utdanningsansvarlig overlege i klinikken for å sikre en felles utdanning regionalt samt for å bidra til nasjonal harmonisering av videreutdanningen. Etablering av ett felles rotasjonssystem vil også kunne medføre bedre rutiner mht å forebygge at LISene starter utdanningen i poliklinikk.

Ukentlig klinisk veiledning og tilgang på ad-hoc veiledning bør i større grad prioriteres ved akuttavdelingene.

Spesialiserte poliklinikker ved DPS: Her er det bekymring fra Spesialist-komiteen omkring fare for at LISene ikke i tilstrekkelig grad får mulighet til oppnåelse av Læringsmål 04 («Selvstendig kunne motta, utrede, diagnostisere, planlegge, gjennomføre, avslutte, sammenfatte og videreformidle relevant informasjon for videre behandling av pasienter i allmenpsykiatrisk poliklinikk»). Dette læringsmålet stiller krav om breddeerfaring innen alle allmenn-psykiatriske lidelser samt krav om å følge pasienter over tid, som vi er bekymret for at det ikke i tilstrekkelig grad legges til rette for med en slik organisering.

Det vises også i denne sammenheng til praksis ved DPSene ved at ansvar for pasientfordeling er lagt til team og den enkelte LIS. Jmfør Spesialistforskriftens §22 c: «dokumentere at pasientgrunnet, klinisk og akademisk kompetanse, medisinskfaglige aktiviteter og forskningsaktiviteter er tilstrekkelige i forhold til læringsmålene». I denne sammenheng poengteres det fra vår side at ansvaret for alle elementer i spesialistutdanningen er et ledelsesansvar.

Konklusjonen er at Spesialitetskomiteen vurderer at utdanningsvirksomheten gjennomfører utdanningen i samsvar med kravene i § 22 bokstavene c, d og e og § 24. Spesialitetskomiteen vurderer at utdanningsvirksomheten **ikke** gjennomfører utdanningen i samsvar med kravene i § 22 bokstavene c, d og e og § 24.

I 2020 vil vi prioritere å besøke UNN. Videre besøk vil bli bestemt etter som vi får erfaring med den nye spesialistordningen.

7. Kvalitetssikring av utdanningen

Det er ennå ikke etablert nye rutiner eller prosedyrer for dette, men både Hdir og Legeforeningen arbeider med dette. Institusjonsbesøkene vil fortsatt være en viktig del av kvalitetssikringen.

- **Veiledning**

Vi oppfordrer til at alle fortsetter med ukentlig klinisk veiledning, også på akuttavdelingene hvor det hender at veiledningen blir nedprioritert eller neglisjert.

- **Læringsmiljø**

Det arbeides med å skape positive holdninger til utdanning av underordnete leger ved utdanningsvirksomhetene med bevisstgjøring om læringsmiljøets og læringsprosessens betydning for kvaliteten på pasientarbeidet og trivselen hos legene, og at begge elementer er viktige rekrutteringsmidler for både spesialister og underordnete leger. I det holdningsskapende arbeidet inngår også oppfordring om å gi LIS uforstyrret tid i undervisningen ved at overlegene overtar vaktcallingen i undervisningstiden og at veiledningstiden skjermes mot forstyrrelser. De fleste utdanningsvirksomheter gir LIS fordypningstid fire timer pr uke som en del av tjenesteplanen, men det er i praksis ofte vanskelig å få tatt ut fordypningstiden, og det er ofte også uklart hva fordypningstiden skal brukes til. Hensiktsmessig bruk av den er ofte et tema ved institusjonsbesøk.

Status for overlegenes muligheter for etterutdanning er bekymringsfull mange steder, med store lokale ulikheter. Dette vil på sikt gå utover kvaliteten på utdanningen av LIS.

- **Finansiering av kurs**

Det er et økende problem med innskrenkninger i kursbudsjettene og at kandidatenes kursbehov ikke blir prioritert i samme grad som før. Som anført over har det noen steder vært spesielt vanskelig å få arbeidsgiver til å finansiere fullverdig deltagelse i Det obligatoriske grunnkurset som er organisert som et internatkurs som forutsetter at alle bor på samme hotell med fullpensjon.

- **Utdanningsutvalgene**

Det er stadig LIS, og dels overleger, som henvender seg til direkte til komiteen eller til Hdir med forskjellige spørsmål. Vi oppfordrer Utdanningsutvalgene om å sette seg inn i spesialistforskriften og være aktive i spesialistutdanningen slik at det er naturlig for LIS å rette spørsmål til utdanningsutvalgene, som så eventuelt kan be om råd fra Legeforeningen og/eller Hdir. Videre oppfordrer vi til deltagelse på komiteens seminarer for utdanningsutvalgene/utdanningsansvarlige overleger.

- **Stimulering til forskningsaktivitet**

Psykatri er fortsatt et forskningssvakt fag, selv om forskningsaktiviteten innenfor faget har økt betydelig seinere år. Enkelte steder har nå en meget god forskningsaktivitet, også i internasjonal sammenheng.

8. Spesialistgodkjenninger i psykiatri 2013- 2019

Legeforeningens medlemsregister viser per januar 2020 for psykiatri totalt 910 overordnede og 447 underordnede sykehusleger (LIS). Dette er en nedgang over flere år, noe som skyldes manglende ajourhold av arbeidsforhold i medlemsregisteret. Tall fra SSB derimot viser en fortsatt økning. Det gjør også Legeforeningens tall for yrkesaktive spesialister i psykiatri totalt sett. Det er tatt med en fyldig statistikk for å belyse utviklingsmønstre som kan gi en viss bekymring med hensyn til rekruttering av norske leger til psykiatri og kjønnsfordelingen.

Norsk psykiatrisk forening har per januar 2020 blant sine ordinære medlemmer 837 overordnede og 556 underordnede sykehusleger (LIS). Årsaken til at det er færre overordnede sykehusleger i Norsk psykiatrisk forening enn i Legeforeningens medlemsregister, er at dobbeltspecialister bare er medlemmer av én fagmedisinsk forening, mens tallene i Legeforeningens medlemsregister ikke er basert på noen tilsvarende begrensning. Tallene her omfatter spesialister som også ville vært rapportert på andre spesialiteter fordi de har mer enn én spesialistgodkjenning. Det er en klar nedgang i antallet ikke-spesialister som er medlemmer av Norsk psykiatrisk forening, fordi tallet på nye spesialistgodkjenninger for medlemmer av foreningen er høyere enn antallet nye ikke-

spesialister (antatt LIS) som er innmeldt i foreningen. Dette gjelder gjennomgående for nesten alle fagmedisinske foreninger i Legeforeningen.

Det var totalt 1 549 yrkesaktive spesialister i psykiatri under 70 år i Norge i januar 2020, hvorav 1 476 var medlemmer av Legeforeningen og 1 386 var medlemmer av Norsk psykiatrisk forening. Det er altså mange flere spesialister i psykiatri enn de som står registrert som overordnede sykehusleger i Legeforeningens medlemsregister. Basert på det totale antallet yrkesaktive spesialister i psykiatri under 70 år i Norge, var dekningsgraden i Norge 28,9 psykiatere per 100 000 innbyggere per 1. januar 2020, det samme som året før.

Det er i 2019 gitt totalt 71 spesialistgodkjenninger i psykiatri, noe som er det laveste antallet siden 2005 (men det var bare 72 i 2012), hvorav 56,3 % var kvinner. 42 godkjenninger ble gitt til norske statsborgere. 20 spesialistgodkjenninger var konvertering av spesialistgodkjenning fra et annet land; ni fra Sverige, fire fra Litauen, to fra Danmark, to fra Ungarn, mens de resterende tre er fordelt på tre forskjellige land; Finland, Slovenia og Hellas. Det totale antallet spesialistgodkjenninger i psykiatri var i 2017 det desidert høyeste noensinne, mens antallet i 2018 var det sjuende høyeste noensinne. De øvrige fem årene med høyere antall enn i 2018 var innenfor årene 2007- 2014.

Leger i psykiatri	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	SUM
Nye spesialistgodkjenninger	104	123	93	88	145	99	71	723
Antall søknader om godkjenning hvor Hdir har bedt komitéen om sakkyndig råd	-	28	10	21	27	23		109
Andel kvinner godkjent (%)	56.7	65.9	60.2	62.5	60.0	67.7	56,3	
Godkjenninger norske statsborgere	55	47	45	53	103	63	42	396
Konvertering av godkjenning fra annet land	37	23	37	15	31	17	20	180
Godkjenninger etter norske regler	67	100	56	73	114	82	51	544
Overleger pr 31.12.19	989	1055	1025	972	972	939	910	
							Hvorav 864 er spesialister	
LIS pr 31.12.19	583	660	620	541	517	451	447	
							Hvorav 178 er spesialister	

Utfyllende detaljer kan fås fra Legeforeningens statistikk-sjef Anders

Taraldset, <https://www.legeforeningen.no/om-oss/legestatistikk/spesialister/>

Mens kvinneandelen på 67,7 % i 2018 var den klart høyeste kvinneandelen noensinne for nye spesialistgodkjenninger i psykiatri, er dette redusert til 56,3 % i 2019. 65,9 % i 2014 var den nest høyeste kvinneandelen. Den tredje høyeste kvinneandelen var 63,0 % allerede i 1993, men det året var det bare 27 spesialistgodkjenninger i psykiatri, hvorav 17 kvinner og 10 menn. Det har vært klart kvinneflertall blant spesialistgodkjenningene i psykiatri hvert eneste år siden 2010, og det har vært kvinneflertall blant spesialistgodkjenningene i psykiatri de aller fleste av årene siden 2003, både totalt sett og for norske regler. De fleste av årene har det vært høyere kvinneandel for godkjenninger etter norske regler enn for konverteringene (også i 2019 med 64,7 % mot 35,0 %), men i enkelte av årene er dette motsatt. En lavere kvinneandel i 2019 må dermed ses i sammenheng med at andelen konverteringer er høyere.

Når det gjelder rekruttering til vår spesialitet har det i tidligere år vært i snitt 7,1 % av ferske cand.med. (altså nyutdannede fra norske universitet og norske cand.med. som har studert utenlands) som begynner som LIS i psykiatri, men dette tallet har vært beheftet med en del usikkerhet. De seneste årene har dataene i Legeforeningens medlemsregister vært for mangelfulle til å beregne dette.

Helsedirektoratet godkjenner de fleste søknader uten å be om sakkyndig råd fra oss. I 2018 vurderte vi 23 saker (2014: 28, 2015: 10, 2016: 21, 2017: 26), mot seks søknader i 2019. Det har vært en økende tendens til at sakene dreier seg om utenlandsk fødte søkere som har hele utdannelsen fra land utenfor EU, såkalt jamngodhetsvurderinger.

9. Etterutdanning

Etterutdanning av avdelingens spesialister er vesentlig for læringsmiljøet i avdelingen og for kvaliteten på den utdanning som gis. Vi oppfordrer nå fast avdelingens spesialister om å delta på Norsk psykiatrisk forenings årlige ukeslange Psykiatriveka som arrangeres i perioden uke 10-12, på omgang mellom Bergen, Oslo, Stavanger og Trondhjem. Komitéen har anbefalt at enkelte internasjonale kongresser skal kunne ha fast godkjenning som

etterutdanningskurs, se pkt 4. Dette vil kunne gjøre at flere spesialister kan delta på internasjonale kurs med støtte fra legeforeningens fond.

10. Internasjonalt arbeid

Morten S. Selle er delegat til UEMS Section of Psychiatry (www.uemspychiatry.org), og har sammen med Tordis Sørensen Høifødt fra styret deltatt på møter i København og Utrecht. Norske LIS oppfordres til å sette seg inn i hva European Federation of Psychiatric Trainees, EFPT (www.efpt.eu) kan bidra med, blant annet i form av et europeisk utvekslingsprogram som tilrettelegger for to til seks ukers opphold ved utdanningsinstitusjon i vertslandet.

11. Problemer i spesialiteten

- **Psykoterpiveiledning**

Det er varslet at bevilgninger fra HDir til Tilskuddsordning for videregående utdanning i psykoterapi og psykoanalyse faller bort og overføres uten øremerking til RHFene. Det er bekymring for at utdanningen til psykoterpiveiledere ikke vil bli prioritert. Dersom dette skjer kan det på sikt medføre synkende antall veiledere, noe som kan bli en flaskehals for utdanningen, eventuelt medføre redusert kvalitet på utdanningen dersom HFene på grunn av dette etablerer andre læringsaktiviteter for å oppnå læringsmålene innen psykoterapi.

- **Kurs**

Det er ønskelig for LIS og arbeidsgiver å kunne langtidsplanlegge kursdeltagelse, og komiteen arbeider sammen med RegUtene, med å koordinere kursarrangørens planlegging slik at dette blir mulig.

- **Drift versus utdanning**

Dette er en velkjent problemstilling og ofte synes utdanningen å lide under de økte "produksjonskravene" ved at utdanningsforhold nedprioriteres. Dette er stadig en bekymringsfull utvikling.

- **Språk - og kulturutfordringer**

Det er mange utenlandske LIS (jf ovenfor pkt. 10). Innenfor vårt fagområde er språk- og kulturkunnskaper særdeles viktig. Det er arbeidsgivers ansvar å bedømme språkkunnskapene før tilsetting. LIS fra andre land kan tilføre nyttig kompetanse i forhold til språk og kulturkunnskap som kan anvendes overfor pasienter med annen språklig og kulturell bakgrunn enn det norske. Det er imidlertid viktig at LIS fra andre land både med hensyn til pasientbehandling og utdanningsmessige krav behersker språket og er i stand til å fungere tilfredsstillende innenfor en norsk kulturkontekst. Grunnkurslederne rapporterer i blant bekymring over manglende språkkunnskaper og -forståelse hos enkelte kursdeltakere. Innføringen av kursprøver er en mulighet for å avdekke og dokumentere dette.

- **Overlegedekning**

Enkelte utdanningssteder er periodevis preget av hyppig og ofte langvarig bruk av overlegevikarstafetter, som ofte er bekymringsfullt mht læringsmiljøets kontinuitet og innhold. Det medfører i noen tilfeller at vi ikke lenger anbefaler at utdanningsstedet godkjennes som tjenestested for LIS.

12. Eventuelt

Ny spesialiststruktur:

Vi har brukt mye tid og arbeid på å sikre psykoterapiens og psykoterapiveiledningens plass i spesialistutdanningen, og de tidligere obligatoriske emnekursene.

Dessverre har prosessen mellom Legeforeningen, Helsedirektoratet og det nasjonale RHF-prosjektet for ny LIS-utdanning periodevis vært uoversiktlig og motsetningsfullt. Det har blant annet for vår spesialitet ført til at enkelte av de anbefalte læringsaktivitetene som er sendt fra Hdir avviker noe fra de læringsaktivitetene som spesialitetskomiteen utarbeidet. Dette har medført en del uklarhet vedrørende enkelte læringsaktiviteter blant annet for psykoterapiveiledningen.

Disse uklarhetene og selvmotsigelsene har vi tatt opp med Legeforeningen og RegUtene.

Komiteen er lettet over at resultatet av vår innsats overfor RegUt og Hdir har medført at de tidligere obligatoriske emnekurs nå har samme status som grunnkurset har i forskriften, nemlig som nasjonalt anbefalte kurs.

Psykoterapiveiledningen fortsetter som en sentral læringsaktivitet i form av anbefalt prosedyre. Vi har oppnådd at det nå er samsvar mellom læringsmål for psykoterapi og læringsaktiviteten, herunder Helsedirektoratets anbefalte prosedyrer for psykoterapiveiledning. Med den nye teksten som beskriver psykoterapiveiledning er intensjonen i læringsmålene oppfylt på en tydelig måte. Det presiseres at kognitiv terapi anbefales som én av de valgfrie metodene og at den grunnleggende psykoterapiveiledningen bør gjøres av en veileder som er godkjent i psykodynamisk psykoterapi for å oppfylle læringsmål VOP-018 om lege-pasient-forholdet på best mulig måte.

Proessen med å sikre en entydig psykoterapiveiledning har dratt ut og vært krevende på grunn av enkeltinnspill til Hdir fra fagpersoner/organisasjon.

Vi oppfordrer alle til å ta opp åpenbare feil, mangler eller inkonsistenser direkte med spesialitetskomiteen, via Legeforeningens sekretariat, slik at vi kan benytte våre kanaler og etablerte møtepunkter med Hdir og RegUtene for å få rettet opp uklarheter og feil. Det er viktig at det psykiatriske fagmiljøet står sammen for å sikre vår innflytelse på spesialistutdanningen.

Annet:

- Saksbehandlingen i sekretariatet i fagavdelingen i Legeforeningen fungerer bra og samarbeidet mellom komité og utdanningsseksjonen er god.

Oslo, 30.1.2020

Morten S. Selle (sign)

Leder

VEDLEGG 16: Årsmelding 2019 fra Utvalg for

Transkulturell psykiatri og global mental helse

Utvalget

Utvalget har i 2019 bestått av følgende medlemmer: Shahram Shaygani, Lars Lien, Suraj Thapa (leder) og Biravina Devarajan fra Npf; Ihuaku Nkechi Ndukwe og Øystein Sørbye fra NBUPF.

Oppgaver/mandat

- Fremme kompetanseutvikling både i grunnutdanning og spesialistutdanning innen transkulturell psykiatri / barne- og ungdomspsykiatri, som kan komme både urfolk, nasjonale minoriteter og migranter / flyktninger til gode
- Etablere kontakt og bygge faglige nettverk med andre kompetansemiljøer innen transkulturell psykiatri / barne- og ungdomspsykiatri nasjonalt, nordisk og internasjonalt
- Arbeide for å styrke og kvalitetssikre psykiske helsetjenestetilbud til etniske minoriteter og flyktninger i alle aldersgrupper
- Arbeide for å øke kulturforståelse både i voksenpsykiatri og barne- og ungdomspsykiatri i Norge
- Initiere internasjonale prosjekter for å styrke den psykiatriske/barne- og ungdomspsykiatriske helsetjenesten med spesielt fokus på lavinntektsland

Aktivitet siste år; herunder møter, kurs m.m.

- Utvalget har hatt tre møter i 2019.
- Utvalgsleder har deltatt i to møter med styret i 2019.
- Utvalget har organisert emnekurs i transkulturell psykiatri for LIS i voksenpsykiatri to ganger i 2019, den 11.03.19 i Stavanger i Psykiatriveka og den 23.09.19 på Gaustad i Oslo.
- Utvalget initierte et internasjonalt prosjekt for å bidra til å styrke utdanningen av psykiatere i Nepal (LIC land) ved Tribhuvan University (TU), det såkalte "Nepalprosjektet" i 2010. Fem nepalske psykiatere har i årene 2010 – 2015 blitt økonomisk sponset i sin spesialistutdanning i psykiatri av Npf.

Som videreføring av prosjektet har utvalget vært med på å få etablert en barne- og ungdomspsykiatrisk tjeneste i Nepal og arrangert årlige seminarer. Med hjelp av private donasjoner fra norske kollegaer (psykiatere og barne- og ungdomspsykiatere) åpnet den første poliklinikken i barne- og ungdomspsykiatri i juli 2015 ved Kanti Children's Hospital, Kathmandu. Det er et stort behov for flere psykiatere i Nepal med videreutdanning/subspesialisering i barne- og ungdomspsykiatri. Både styret i Npf og i NBUPF har stilt seg positive til å støtte videreutdanning av psykiater i barne- og ungdomspsykiatri i India. Det ble overført 50.000 Kr fra Npf og 30.000 Kr fra NBUPF til videreutdanningen gjennom den norske bistandsorganisasjon FORUT også i 2019.

- Utvalget initierte et årlig internasjonalt seminar i Kathmandu i samarbeid med psykiatrisk avdeling ved TU siden 2011. Dette har blitt mye større og av økonomiske årsaker har andre partnere tatt hovedansvaret. Utvalget var da støttepartner til konferansen i «spiritualitet og mental helse» som ble organisert fra 3-4 oktober i Kathmandu, 2019, arrangert av McGill University, Canada; Tribhuvan University, Nepal og Universitet i Oslo. Der var 20 foredragsholdere fra hele verden og ca 80 deltagere.

- Utvalgsleder Suraj Thapa og nestleder i Npf Tordis Sørensen Høifødt har deltatt på et møte i Kathmandu den 2. oktober 2019 hvor de holder på med å revidere sitt curriculum for spesialistutdanning i voksenpsykiatri i Nepal. Vi var med på diskusjoner og ga våre innspill basert på den norske modellen.

Planlagt aktivitet 2020

- Utvalgsmøter 3-4 ganger
- Emnekurs for LIS leger: 09.03.20 på Psykiatriveka i Trondheim og 21.09.20 i Oslo
- Konferanse i Kathmandu i oktober 2020

Høringsuttalelser: Utvalget har gitt sitt innspill til følgende.

- Ny tolkelov
- ny pasientjournalforskrift

Oslo, 20.1.2020

Suraj Thapa (leder)

VEDLEGG 17: AGENDA - ÅRSMØTE I NORSK PSYKIATRISK FORENING 11.3.2020

Trondheim – Britannia hotell

10.15 – 10.20 Åpning og konstituering av årsmøtet

Godkjenning av innkallingen

Valg av ordstyrere (Forslag Kathinka Meirik, Mette Tunset)

10.20 - 10.50 Styrets og utvalgenes årsmeldinger (Se utsendte årsmelding fra Npf)

10.50 – 11.10 Gjennomgang og godkjenning av regnskapet for 2019

Ansvarsfrihet for styret

Budsjett for 2020

Kontingent 2021

11.10 – 11.30 Valg

11.30 – 11.35 Eventuelle orienteringssaker

11.35 – 11.55 Forslag om opprettelse av et utvalg i perinatal psykiatri (se utsendte sakspapirer). Innledninger ved forslagstiller 5 min; fra styret 5 min. Diskusjon og avstemning 10 min.

11.55 – 12.00 Avslutning årsmøte og info om Veka 2021 i Oslo

VEDLEGG 18: Regnskap for 2019

Norsk psykiatrisk forening

Aktivitetsregnskap

	Noter	Regnskap 2019	Budsjett 2019	Regnskap 2018
Anskaffede midler				
Kontingentinntekter	3	2 801 851	2 550 000	2 766 597
Tilskudd	4,5	854 580	815 000	1 219 719
Andre inntekter	5	3 987 593	0	4 510 735
Totalt anskaffede midler		7 644 024	3 365 000	8 497 051
Aktiviteter som oppfyller formålet				
Kursinntekter	5	2 180 190	3 220 000	3 548 887
Totalt aktiviteter som oppfyller formålet		2 180 190	3 220 000	3 548 887
Finansinntekter		161 255	0	81 963
Totalt anskaffede midler		9 985 469	6 585 000	12 127 901
Forbrukte midler				
Kostnader til formålet				
Kurs og konferanser	5	4 773 602	3 150 000	5 697 099
Psykoterapiutvalget		245 981	310 000	221 491
Internasjonalt arbeid		383 954	360 000	560 200
Spesialkomiteen		16 451	25 000	11 202
Faglige arbeid		1 029 132	602 000	1 191 631
Totalt kostnader til formålet		6 449 120	4 447 000	7 681 622
Administrasjonskostnader		1 355 574	2 085 000	1 574 915
Totalt forbrukte midler	2,6	7 804 694	6 532 000	9 256 537
Årets aktivitetsresultat		2 180 776	53 000	2 871 364
Tillegg/reduksjon formålskapital (egenkapitalen)				
Overført til formålskapitalen med selvpålagte restriksjoner		0	0	0
Overført til/fra fri formålskapital		2 180 776	53 000	2 871 364
Totalt tillegg formålskapital	7	2 180 776	53 000	2 871 364

Balanse

	31. desember 2019	31. desember 2018	31. desember 2017
Eiendeler			
Omløpsmidler			
Kundefordringer	218 725	264 845	617 880
Andre kortsiktige fordringer	131 634	32 992	89 359
Kontanter og bankinnskud	9	11 576 128	9 066 423
Totalt Omløpsmidler	11 926 487	9 364 260	7 779 311
Totalt Eiendeler	11 926 487	9 364 260	7 779 311
Formålskapital og gjeld			
Formålskapital			
Fri formålskapital			
Fri formålskapital	10 997 806	8 817 030	5 945 666
Totalt Fri formålskapital	7	10 997 806	8 817 030
Gjeld			
Leverandørgjeld	145 468	262 578	709 862
Trekk og avgifter	169 190	224 358	246 637
Påløpte kostnader	400 022	60 293	42 365
Uopptjent inntekt	0	0	790 900
Annen kortsiktig gjeld	214 000	0	43 881
Totalt Gjeld	928 681	547 230	1 833 645
Totalt Formålskapital og Gjeld	11 926 487	9 364 260	7 779 311

Oslo, 21. februar 2020

Norsk psykiatrisk forening

Regnskap per aktivitet 2019

Aktivitet			Inntekter	Kostnader	Resultat 2019	Resultat 2018	
10	Administrasjon	100	Sekretariatet	2 963 106	1 322 102	1 641 004	1 450 262
10	Administrasjon	110	Styreadministrasjon	0	33 472	-33 472	-18 386
11	Faglige arbeid	115	Styrearbeid	253 000	896 949	-643 949	-659 191
18	Psykoterapiutvalget	120	Psykoterapiutvalget	245 000	245 981	-981	-14 491
19	Spesialkomiteen	125	Spesialitetskomiteen	16 000	16 451	-451	-1 202
11	Faglige arbeid	130	Utvalg for biologisk psykiatri	3 000	3 678	-678	-3 552
11	Faglige arbeid	131	Utvalg for selvstendig psykiatrisk praksis/taksutvalget	0	0	0	-6 195
11	Faglige arbeid	133	Utvalg for rettspsykiatri	38 000	53 469	-15 469	-4 086
11	Faglige arbeid	134	Utvalg for alderspsykiatri	17 000	17 883	-883	-1 306
11	Faglige arbeid	135	Utvalg for C/L psykiatri	7 000	7 252	-252	-148
11	Faglige arbeid	136	Kvalitetsutvalget	0	0	0	0
11	Faglige arbeid	137	Utvalg for grunnlagsproblemer i psykiatrien	8 000	8 766	-766	-3 447
11	Faglige arbeid	138	Etterutdanningsutvalget	3 000	3 100	-100	-13 706
11	Faglige arbeid	139	Utvalg for helseøkonomi og helsetjenester	9 000	9 888	-888	-9 776
11	Faglige arbeid	140	Utvalg for transkulturell psykiatri	0	0	0	-2 744
11	Faglige arbeid	141	LIS - leger i spesialitet psykiatri	4 000	4 341	-341	-3 069
40	Kurs/konferanser	143	Seminar ledere utdanningsutvalgene i psykiatri	418 308	420 409	-2 101	80 709
11	Faglige arbeid	144	Arbeidsutvalg resertifisering	5 000	5 889	-889	80 709
11	Faglige arbeid	160	Arbeidsgruppe tvang	0	6 486	-6 486	-23 411
11	Faglige arbeid	170	Klinisk råd, antipsykotiske legemidler	10 000	11 431	-1 431	-23 411
11	Faglige arbeid	190	Årsmøte	0	0	0	-158 231
30	Internasjonalt arbeid	300	Medlemsavgift internasjonale organisasjoner	0	62 252	-62 252	-208 500
30	Internasjonalt arbeid	310	Nepal-prosjekt	0	50 000	-50 000	0
30	Internasjonalt arbeid	311	Internasjonalt arbeid	21 000	271 702	-250 702	-266 700
40	Kurs/konferanser	400	Psykiatriveka	3 666 285	3 100 840	565 446	1 056 623
40	Kurs/konferanser	401	Gardemokurset	332 445	147 779	184 666	90 063
40	Kurs/konferanser	402	Utdanningprogram psykofarmakologi	823 500	350 193	473 307	978 099
40	Kurs/konferanser	403	Nasjonale konferanse C/L psykiatri	155 500	92 329	63 171	72 334
40	Kurs/konferanser	405	Solaseminaret	139 080	114 491	24 589	10 803
40	Kurs/konferanser	409	Kurs Alderspsykiatri/Overlegeverksted	154 000	111 033	42 967	6 091

40	Kurs/konferanser	410	Arbeidsseminar Krakow	0	0	0	0
40	Kurs/konferanser	411	Veilednings pedagogikk del 1	0	0	0	-700
40	Kurs/konferanser	412	Veilednings pedagogikk del 2	81 600	82 317	-717	0
40	Kurs/konferanser	413	Veilednings pedagogikk del 3	89 400	90 199	-799	-713
40	Kurs/konferanser	414	Veilednings pedagogikk del 4	0	0	0	-4
40	Kurs/konferanser	417	Seminar for psykoterapiveiledere i kognitiv terapi	0	0	0	3 300
40	Kurs/konferanser	419	Det obligatorisk psykiatri kurs	35 000	35 500	-500	-114 257
40	Kurs/konferanser	423	Nevropsykiatri	0	0	0	-5 829
40	Kurs/konferanser	424	Kurs Rettspsykiatri	372 534	168 596	203 938	276 186
40	Kurs/konferanser	426	Seminar for avtalespesialister i psykiatri	115 710	61 989	53 722	36 406
40	Kurs/konferanser	427	Forvaltning av psykisk helsevernlov	0	0	0	94 448
40	Kurs/konferanser	428	Rus og avhenighetsmedisin	0	-2 074	2 074	235 685
SUM				9 985 469	7 804 694	2 180 776	2 871 364

Norsk psykiatrisk forening															
Resultatrapport per aktivitet 2019															
			Driftsinntekter					Driftskostnader							
Avd.	Tekst	Aktivitet	Kontingent- inntekter	Tilskudd	Kurs inntekter	Inntekter andre aktører	Sum drifts- innt.	Personal- kostnader	Kostnader lokaler	Kontor- hold	Fremmed- tjenester	Reise- mote- kostnad	Tilskudd	Andre dri- kostn	
10	Administrasjon	100	Sekretariat	2 801 851			2 801 851				1 318 389	4 709		-10	
10	Administrasjon	110	Styreadministrasjon				0			1 557		16 705		15	
11	Faglige arbeid	115	Styrearbeid		253 000		253 000	684 600		2 024	4 766	190 450	5 000	10	
18	Psykoterapiutvalget	120	Psykoterapiutvalget		245 000		245 000	183 849				62 132			
19	Spesialkomiteen	125	Spesialitetskomiteen		16 000		16 000					16 451			
11	Faglige arbeid	130	Utvalg for biologisk psykiatri		3 000		3 000					3 678			
11	Faglige arbeid	133	Utvalg for rettspsykiatri		38 000		38 000	3 195			12 500	36 274		1	
11	Faglige arbeid	134	Utvalg for alderspsykiatri		17 000		17 000					17 113		7	
11	Faglige arbeid	135	Utvalg for C/L psykiatri		7 000		7 000					7 252			
11	Faglige arbeid	137	Utvalg for grunnlagsproblemer i psykiatrien		8 000		8 000					8 766			
11	Faglige arbeid	138	Psykotrievikautvalget (Etterutdanningsutvalget)		3 000		3 000					3 100			
11	Faglige arbeid	139	Utvalg for helseøkonomi og helsetjenester		9 000		9 000					9 888			
11	Faglige arbeid	141	LIS - leger i spesialitet psykiatri		4 000		4 000					4 341			
40	Faglige arbeid	143	Seminar - ledere utdanningsutvalgene i psykiatri		97 000	321 308	418 308	42 559			31 250	61 090			
11	Faglige arbeid	144	Arbeidsutvalg resertifisering		5 000		5 000					5 889			
11	Faglige arbeid	160	Arb. gruppe tvang				0					6 486			
11	Faglige arbeid	170	Kliniske råd , antipsykotiske legemidler		10 000		10 000					11 431			
30	Internasjonalt arbeid	300	organisasjoner				0							62	
30	Internasjonalt arbeid	310	Nepal-prosjekt				0						50 000	250	
30	Internasjonalt arbeid	311	Internasjonalt arbeid		21 000		21 000					21 702		250	
40	Kurs/konferanser	400	Psykotrievika			3 666 285	3 666 285	276 224		20 655	432 025	418 282		9	
40	Kurs/konferanser	401	Gardemurset		332 445		332 445	31 606			3 500	110 510		2	
40	Kurs/konferanser	402	Utdanningprogram psykofarmakologi		823 500		823 500	137 491			3 200	209 503			
40	Kurs/konferanser	403	Nasjonale konferanse C/L psykiatri		155 500		155 500	20 880				71 449			
40	Kurs/konferanser	405	Solaseminaret	-18 820	157 900		139 080	54 198	1 500			58 238		5	
40	Kurs/konferanser	409	Kurs Alderspsykiatri - Overlegeverksted		154 000		154 000	4 108				106 925			
40	Kurs/konferanser	412	Veilednings pedagogikk del 2		48 000	33 600	81 600	34 344			30 100	17 873			
40	Kurs/konferanser	413	Veilednings pedagogikk del 3		54 400	35 000	89 400	37 539			32 900	19 760			
40	Kurs/konferanser	419	Det obligatorisk psykiatri kurs		35 000		35 000				35 500				
40	Kurs/konferanser	424	Kurs i rettspsykiatri			372 534	372 534	50 660				116 981		9	
40	Kurs/konferanser	426	Seminar for avtalespesialister i psykiatri		115 710		115 710	18 827				42 323		8	
40	Kurs/konferanser	428	Rus og avhengighetsmedisin				0					-2 074			
			Sum	2 801 851	854 580	2 180 190	3 987 593	9 824 214	1 580 079	1 500	24 236	1 904 130	1 657 226	55 000	343

Norsk psykiatrisk forening

**Noter
2019**

Note 1. Regnskapsprinsipper

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med God Regnskapsskikk (F) for ideelle Organisasjoner (Standarden) og består av følgende:

- Aktivitetsregnskap
- Balanse
- Noter

Foreningen er ikke skattepliktig for sin virksomhet, jfr. Skattelovens § 2-32

Fordringer som skal tilbakebetales innen et år er klassifisert som omløpsmidler.

Omløpsmidler vurderes til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Kortsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på etableringstidspunktet.

Eiendeler bestemt til varig eie eller bruk er klassifisert som anleggsmidler. Andre eiendeler er klassifisert som omløpsmidler. Anleggsmidler med begrenset økonomisk levetid

avskrives planmessig.

Kontingenter inntektsføres i den perioden medlemskapet gjelder. Inntektsføring av annonseinntektene skjer når annonsen er levert. Videre inntektsføres tilskudd i den periode de er bevilget til og kursinntekter inntektsføres når kurset er gjennomført.

Note 2 Kostnader etter art

Driftskostnader spesifisert etter formål

Driftskostnader	2019	2018	2017
Personalkostnader	1 580 079	1 823 855	1 792 263
Kostnader lokaler	1 500	21 500	8 000
Fremmedtjenester	1 904 130	2 390 850	2 130 359
Kontorkostnader	24 236	28 129	42 257
Reise og møtekostnader	1 657 226	2 272 574	1 665 531
Tilskudd	55 000	50 000	115 000
Andre driftskostnader	343 751	583 517	394 190
Andel kursresultat andre kursarrangører	2 229 756	2 082 952	2 191 272
Sum kostnader	7 795 678	9 253 378	8 338 872
Finansposter			
Finansinntekter	161 255	81 963	36 418
Finanskostnader	9 016	3 159	4 206
Netto finansposter	152 239	78 804	32 212

I aktivitetsregnskapet er inntekter og kostnader i den grad det er mulig fordelt på aktivitet. Det omfatter også finansposter. Forbrukte midler består av sum driftskostnader og finanskostnader.

Note 3. Medlemsinntekter

Den norske legeforening innkrever kontingentene for Npf.

Kontingent	2019
Ordinære medlemmer	1 190 373,00
Assosierte medlemmer	21 260,00
Ekstrakontingent	1 590 218,00
Sum kontingent	2 801 851,00

Note 4. Tilskudd

Foreningen fikk i 2019 tildelt kr. 890 000 i tilskudd fra Helsedirektoratet.

I 2019 ble ubenyttede midler beregnet til kr 214 000. Beløpet er avsatt som kortsiktig gjeld i regnskapet, og som en reduksjon av foreningens tilskudd.

Tilskudd	2019
Brukt tilskudd fra Helsedirektoratet*	676 000
Den norske legeforening, Utdanningsfond 1	178 580
Sum tilskudd	854 580

*Fordeling av tilskudd fra helsedirektoratet	
Styrearbeid	253 000
Psykoterapiutvalget	95 000
Spesialkomiteen	16 000
Utvalg for biologisk psykiatri	3 000
Utvalg for rettspsykiatri	38 000
Utvalg for alderspsykiatri	17 000
Utvalg for C/L psykiatri	7 000
Utvalg for grunnlagsproblemer og etikk	8 000
Psykiatrivekautvalget (etterutdanningsvalget)	3 000
Utvalg for helseøkonomi og helsetjenester	9 000
LIS - leger i spesialitet psykiatri	4 000
Seminar for ledere i utdanningsutvalg i psykiatri	97 000
Arbeidsgruppe resertifisering	5 000
Klinisk råd antipsykotiske legemidler	10 000
Internasjonal arbeid	21 000
Veiledningens pedagogikk 2	48 000
Veiledningens pedagogikk 3	7 000
Obligatoriske psykiatrikurs	35 000
Sum	676 000

Note 5. Kurs og konferansekostnader

Kurs	Inntekter	Kostnader	Resultat
143-Ledere utdanningsutvalgene i psykiatri	418 308	420 409	-2 101
400-Psykiatriveka	3 666 285	3 100 839	565 446
401-Gardemokurset	332 445	147 779	184 666
402-Utdanningsprogram psykofarmakologi	823 500	350 193	473 307
403-Nasjonale konferanse C/L psykiatri	155 500	92 329	63 171
405-Solaseminaret	139 080	114 492	24 589
409-Kurs Alderspsykiatri - Overlegeverksted	154 000	111 033	42 967
412-Veilednings pedagogikk del 2	81 600	82 317	-717
413-Veilednings pedagogikk del 3	89 400	90 199	-799
419-Det obligatorisk psykiatrikurs	35 000	35 500	-500
424-Kurs Rettspsykiatri/psykisk helsevern	372 535	168 597	203 938
426-Seminar for avtalespesialister i psykiatri	115 710	61 990	53 720
428-Rus - og avhengighetsmedisin	0	-2 074	2 074
Sum	6 383 363	4 773 602	1 609 762

Note 6. Administrasjons- og formålsprosent

Formålsprosent og administrasjonsprosent beregnes som midler anvendt til formålet, hhv til administrasjon i forhold til sum forbrukte midler.

	2019	2018	2017
Formålsprosent	83 %	83 %	81 %
Administrasjonsprosent	17 %	17 %	19 %

Note 7. Formålskapital

	Annen formålskapital
Formålskapital per 1.1.2019	8 817 030
Årets aktivitetsresultat	2 180 776
Formålskapital per 31.12.2019	10 997 806

Note 8. Personalkostnader, ytelser til ledelsen og revisor

Foreningen har en ansatt i 30% stilling. NPF mottar faktura fra Dnlf vedr lønnskostnadene.

	2019	2018
Honorar	1 353 759	1 589 361
Arbeidsgiveravgift	190 880	224 100
Periodisert honorar inkl arbeidsgiveravgift	35 439	10 395
Sum	1 580 078	1 823 856

Foreningen er ikke pliktig til å ha tjenstepensjonsordning etter lov om obligatorisk tjenstepensjon.

Godtgjørelse til ledelsen	Styrehonorar	Andre honorarer
Styrets leder fom januar tom desember	600 000	17 500
Sum	600 000	17 500

Det er i 2019 kostnadsført honorar til revisor med kr 47751 inkl. mva, som fordeler seg som følger:

Lovpålagt revisjon	31 563
Andre tjenester	16 188
Sum	47 751

Note 9 . Innestående bank

Av innestående på bankkonto er kr 133 783 bundet på skattetrekkkonto. Skyldig skattetrekk per 31/12-2019 er kr 130 523

VEDLEGG 19: Budsjettforslag for 2020

Norsk psykiatrisk forening
 Budsjett 2020
 Spesifisert per aktivitet

Aktivitet	Driftsinntekter					Driftskostnader										Finansposter				
	Kontingent- inntekter	Tilskudd	Kurs inntekter	Inntekter andre aktører	Sum drifts- innt.	Personal- kostnader	Praksiskomp- . selvst. nær.dr.	Kostnader lokaler	Kontor- hold	Fremmed- tjenester	Reise- møte- kostnad	Tilskudd	Andre drifts- kostn.	Kostnader andre aktører	Sum Drifts- Kostn.	Res for finansposter	Finans- poster	Finans- kostn.	Netto finans	Sum resultat
100 Sekretariat	2,700,000				2,700,000			10,000	1,190,000	10,000		10,000		1,220,000	1,480,000			0	1,480,000	
110 Styreadministrasjon		200,000			200,000	685,000		10,000				10,000		705,000	-505,000			0	-505,000	
115 Styrearbeid					0					400,000		10,000		410,000	-410,000			0	-410,000	
120 Psykoterapiutvalget		200,000			200,000		200,000			50,000		10,000		260,000	-60,000			0	-60,000	
125 Spesialitetskomiteen		30,000			30,000					30,000				30,000	0			0	0	
130 Utvalg for biologisk psykiatri					0					15,000				15,000	-15,000			0	-15,000	
133 Utvalg for rettspsykiatri		45,000			45,000	6,000				70,000				76,000	-31,000			0	-31,000	
134 Utvalg for alderspsykiatri		35,000			35,000					35,000				35,000	0			0	0	
135 Utvalg for CL-psykiatri og psykosomatisk		15,000			15,000					15,000				15,000	0			0	0	
137 Utvalg for etikk og grunnlagsproblemer					0					15,000				15,000	-15,000			0	-15,000	
139 Utvalg for samfunnspsykiatri					0					20,000				20,000	-20,000			0	-20,000	
140 Utvalg for transkulturell psykiatri, global		10,000			10,000					15,000				15,000	-5,000			0	-5,000	
141 LIPS - leger i spesialisering i psykiatri		140,000			140,000					140,000				140,000	0			0	0	
143 Seminar ledere utdanningsutvalg i		110,000			110,000					110,000				110,000	0			0	0	
190 Årsmøte					0							10,000		10,000	-10,000			0	-10,000	
300 Medlemsavgift internasjonale organisasjoner		40,000			40,000							150,000		150,000	-110,000			0	-110,000	
310 Nepal-prosjekt					0									0	0			0	0	
311 Internasjonalt arbeid		60,000			60,000							400,000		350,000	-290,000			0	-290,000	
400 Psykiatriveka (inkl. -utvalget)				3,600,000	3,600,000	300,000		100,000	800,000	600,000		1,500,000		3,300,000	300,000			0	300,000	
401 Gardemurset			300,000		300,000	40,000		80,000				80,000		200,000	100,000			0	100,000	
402 Psykofarmakologikurset					0									0	0			0	0	
403 Nasjonal konferanse C/L psykiatri		5,000	100,000		105,000	20,000		50,000		35,000				105,000	0			0	0	
405 Psykodynamisk vårseminar (Solaseminar)			150,000		150,000	70,000				70,000		10,000		150,000	0			0	0	
408 Kontaktmøte veiledere alle terapiformer			85,000		85,000	53,000		8,000				24,000		85,000	0			0	0	
409 Kurs alderspsykiatri - overlegeverksted			170,000		170,000					160,000				160,000	10,000			0	10,000	
411 Veilednings pedagogikk del 1		45,000	40,000		85,000	65,000				20,000				85,000	0			0	0	
412 Veilednings pedagogikk del 2					0									0	0			0	0	
413 Veilednings pedagogikk del 3					0									0	0			0	0	
414 Veilednings pedagogikk del 4		50,000	35,000		85,000	65,000				20,000				85,000	0			0	0	
417 Seminar for psykoterapiveiledere i kognitiv terapi					0									0	0			0	0	
418 Adventseminaret					0									0	0			0	0	
424 Kurs i rettspsykiatri			200,000		200,000			50,000		50,000				100,000	100,000			0	100,000	
426 Seminar for avtalespesialister i psykiatri					0									0	0			0	0	
Sum	2,700,000	985,000	1,080,000	3,600,000	8,365,000	1,304,000	200,000	188,000	120,000	1,990,000	1,880,000	0	2,214,000	0	7,846,000	519,000	0	0	0	519,000

Npf budsjett 2020 – utdypende kommentarer

Budsjettet baserer seg på regnskap for 2018, budsjett for 2019, preliminært årsregnskap for 2019, innsendte innspill fra utvalgene, kontingentøkningen vedtatt på årsmøtet i fjor og erkjennelse av at RegUt har overtatt en del av kursene i spesialiseringen.

Tilskuddet fra Helsedirektoratet er alltid forbundet med en viss usikkerhet, som bl. a. henger sammen med hvor mange andre som søker og innholdet i deres søknader. Sammenlignet med 2019

- forsvinner i 2020 kurs i psykofarmakologi (overskudd kr 470 000 i fjor).
- Det har ikke kommet innspill om tilskudd til Nepal (reduerte utgifter med kr 50 000).
- Personalkostnadene er redusert (ca kr 250 000) ettersom konsulent/sekretærstillingen er redusert fra 80 til 50 %.
- Styres reise- og møteutgifter ventes nær doblet (økt med kr 170 000) grunnet beslutning om å dekke deltagelse på Psykiatriveka for styret.
- Ettersom koordinatorkontoret ikke nødvendigvis påtar seg å arrangere kurs, men kommersiell aktør kan gjøre dette for ca 40 000 per kurs. Det medfører imidlertid også behov for revisjonsrapport av eksternt regnskap ca kr 10 000 pr kurs.

100 Sekretariatet

Kontingentinntektene er relativt forutsigbare. Kontingentøkningen for 2020, vedtatt på årsmøtet 2019, gir ventet økt inntekt på kr 45 000.

Når det gjelder utgifter til sekretariatet anslås disse til:

Kr 600 000 konsulent/sekretær 50 % stilling (innsparing ca 300 000 ifht 80 %)

Kr 190 000 for regnskap

Kr 400 000 for spesialrådgiver i 30 %

= 1 190 000 kr.

Spesialrådgiver har fast 20 % stilling, men styret besluttet høsten 2020 å tilby utvidelse til 30 % for 2020.

110 Styreadministrasjon og 115 Styrearbeid

Forskjellen på disse postene er antagelig arbitrær og lite hensiktsmessig, og kan i praksis betraktes sammenhengende. På styremøtet før jul ble besluttet å avsette kr 600 000 til lederhonorar for 2020, medregnet arbeidsgiveravgift blir det 685 000. Styrets reise- og møteutgifter var noe lavere enn budsjettet, nær 190 000 i 2019.

Styret har besluttet å i 2020 dekke styremedlemmenes deltagelse på Psykiatriveka. Leder ville uansett hatt dette dekket og det blir således ingen økning, heller ikke årsmøtemiddagen, men dersom alle styremedlemmene deltar, bor på konferansehotellet og intet dekkes inn på annet vis vil det alene medføre (økte) utgifter på ca kr 170 000:

8 x deltageravgift fem dager kr 7400 = 59 000

8 x 5 dagpakker x 895 kr dagen = 36 000

Middag mandag og tirsdag x 8 = 7 000

Konferansehotell fire netter x 7 = 50 000 (ett av styremedlemmene bor i Trondheim)

Estimerte reiseutgifter samlet kr 16 000.

Om dette i regnskapet havner under styrets møtekostnader eller Psykiatriveka kommer litt an på hvordan reiseregning/oppgjør gjøres i praksis. Jeg har inntrykk av at også utvalgslederne er invitert til en natt på hotell, noe som er nytt, og også gir økte kostnader. Om noe av dette kan dekkes inn av tilskudd fra Helsedirektoratet gjenstår å se, men det er ingen grunn til å tro at tilskuddet størrelse øker fordi styrets deltagelse på Psykiatriveka dekkes av foreningen.

120 Psykoterapiutvalget

Praksiskompensasjon vil ventelig utgjøre om lag kr 200 000. I tillegg reiseutgifter.

125 Spesialitetskomiteen

Finansieres i utgangspunktet ikke av Npf. Ønsker 30 000 til deltagelse på UEMS og EFPT, dette vesentlig som før. Vil arrangere **143 Seminar for ledere av utdanningsutvalg**. Det har alltid tidligere blitt satt av kr 50 000 i tilfelle underskudd, arrangementet har alltid gått i pluss, men i 2019 ligger an til underskudd på nær 100 000. Årsaken er ukjent, men for første gang benyttet de Kurs- og kongresservice, og det var utenlandsk foreleser. Budsjettet tar høyde for at arrangementet kan gå inntil 50 000 i underskudd, men bedre budsjettkontroll forutsettes, og et av komiteens medlemmer har signalisert å kunne påta seg en slik rolle.

130 Utvalg for biologisk psykiatri

Lave utgifter til utvalgets aktivitet. **402 Psykofarmakologikurset** er mulig overtatt av Reg Ut.

401 Gardermokurset har ulike resultater historisk, men budsjetteres i pluss.

133 Utvalg for rettspsykiatri

Møter som før, inkludert to gratis fagmøter. Planlegger 1-2 kurs som ventelig gir overskudd.

134 Utvalg for alderspsykiatri

Har sendt budsjett hvor de regner med utvalgsmøtene koster kr 35 000.

409 Overlegeverksted alderspsykiatri i juni pleier gå med et lite overskudd.

135 Utvalg for CL-psykiatri og psykosomatikk

Har ikke sendt budsjettinnspill. Det antas at de har tenkt å arrangere **403 CL-konferanse** i oktober-november som bør gå i null.

137 Utvalg for etikk og grunnlagsproblemer

«Det blir sikkert som i 2017» var budsjettinnspillet sist, denne gang har de ikke sendt noe.

139 Utvalg for samfunnspsykiatri (tidligere helseøkonomi og helsetjenester)

Skriver kort at de regner med kr 20 000 i møteutgifter.

140 Utvalg for transkulturell psykiatri og global mental helse

Har ikke sendt inn budsjettinnspill, har ingen regnskapsførte transaksjoner i 2019 og har ikke søkt om penger til Nepal. Kr 15 000 settes likevel av til møteutgifter (i 2018 brukte de nær kr 8 000).

400 Psykiatriveka

De har ikke sendt noe budsjett utover sine egne møtekostnader, som knapt er «en dråpe i havet». Et overskudd på kr 300 000 burde kunne gå, men som styret alt har diskutert er Britannia hotell dyrt.

300 Medlemsavgift internasjonale organisasjoner + 311 Internasjonalt arbeid

Historisk litt arbitrært hva som havner hvor.

EPA: 2200 medlemmer x 1 € = 2200 € = 22 000 NOK.

NPA: 76 000 NOK.

WPA: 2200 medlemmer x 2,5 \$ = 5 550 \$ = 48 000 NOK.

UEMS: 640 € = 6 300 NOK.

Nordic Journal of Psychiatry: 2200 medlemmer x 9,35 € = 20 600 + 25 % VAT = 260 000 NOK.

Deler av deltagelsen fra styret og spesialitetskomiteens deltagelse på UEMS-møter og LIPS' deltagelse på EFPT (som også inkluderer medlemsavgift) kan og bør også føres her.

Totalt kr 415 000 (minst, dog avhengig av valutakursen).

VEDLEGG 20: Valgkomitéens innstilling årsmøtet

11.3.2020

Styret:

Tordis Sørensen Høifødt går ut. **Kristina Norheim Lorentzen (Tromsø) innstilles.**

Elisabeth Mork er på valg. **Elisabeth Mork (Vestre Viken) innstilles.**

Thorbjørn Sund går ut. **Erik Tholin (Oslo) innstilles.**

Morten Hatlen går ut. **Melissa Weibell (Stavanger) innstilles.**

Valgkomite:

Marit Bø er på valg. Marit Bø innstilles.

Spesialitetskomite:

Morten Selle går ut. **Øyvind Nygaard (Levanger) innstilles.**

Astrid Vetlesen er på valg. Astrid Vetlesen (Trondheim) innstilles.

Mihalis Constantinou er på valg. Mihalis Constantinou (Vestfold) innstilles.

Biologisk utvalg:

Rune Kroken er på valg. Rune Kroken (Bergen) innstilles.

Hedda Soløy-Nilsen er på valg. Hedda Soløy-Nilsen (Bodø) innstilles.

Psykiatriveka:

Marianne Bjørkholt går ut. Nina Alnæs (Oslo) innstilles.

Mette Tunset går ut. Kent Jensen (Tromsø) innstilles.

Kathinka Meirik går ut. Katrine Kveli Fjukstad (Trondheim/Levanger) innstilles.

Rettspsykiatri:

Niclas Halvorsen er på valg. Niclas Halvorsen (Kristiansand) innstilles.

Solveig Klæbo Reitan går ut. **Arne Vaaler (Trondheim) innstilles.**

Øyvind Duguid Jensen er på valg. Øyvind Duguid Jensen (Kristiansund) innstilles.

Transkulturelt utvalg:

Suraj Thapa går ut. Hina Shafiq (Søndre Oslo DPS) innstilles.

Biravina Devarajan går ut. Zhanna Kan innstilles.

På vegne av valkomiteen,

Jeanette Bjørke-Bertheussen

Stavanger 24.01.20

VEDLEGG 21: Vedtekter for Norsk psykiatrisk forening

Stiftet 12. september 1907

Sist endret på årsmøtet 11. mars 2015

§ 1 Navn

Foreningens navn er Norsk psykiatrisk forening og initialene Npf kan benyttes. Det engelske navnet er Norwegian Psychiatric Association.

§ 2 Forholdet til Den norske legeforening

Foreningen er som fagmedisinsk forening en avdeling i Dnlf etter [Dnlfs lover](#) § 1-3, og relevante deler av Dnlfs lover regulerer foreningen. Legeforeningens lover har forrang for disse vedtektene, som fungerer som utfyllende bestemmelser.

§ 3 Formål og oppgaver

I tillegg til formålsbestemmelsene i [Dnlfs lover](#) er foreningens formål:

- å fremme norsk psykiatri faglig og vitenskapelig,
- å ivareta at det fag- og helsepolitiske arbeidet innenfor fagområdet baseres på oppdatert medisinsk kunnskap og på størst mulig konsensus om faglige prioriteringer,
- å bidra til legeutdanning, spesialisering og etterutdanning av høy kvalitet.

§ 4 Medlemskap

Foreningens medlemmer er medlemmer av Dnlf som etter [Dnlfs lover](#) er tilmeldt foreningen. Som assosiert medlem kan også andre medlemmer av Dnlf tilmeldes etter eget ønske. Assosierte medlemmer betaler samme medlemsavgift som andre medlemmer. Assosierte medlemmer har ikke stemmerett på årsmøtet, og er ikke valgbare til styreverv. Assosierte medlemmer som etter varsel ikke har betalt kontingent, utmeldes automatisk fra foreningen.

§ 5 Æresmedlemmer

Leger og forskere kan etter forslag fra styret opptas som æresmedlemmer av årsmøtet med alminnelig flertall.

§ 6 Foreningens organer

Foreningens organer er:

- a) Årsmøte
- b) Styret
- c) Valgkomité
- d) Underforening for leger i spesialisering
- e) Andre faste utvalg/komiteer opprettet av årsmøtet.

§ 7 Årsmøtet

Årsmøtet er foreningens høyeste organ og er åpent for alle medlemmer. Hvert år, vanligvis i forbindelse med Psykiatriveka, men senest innen utgangen av mars, holder foreningen årsmøte. Styret fastlegger programmet og sender medlemmene innkalling minst tre måneder i forkant med påminnelse om frist for å sende inn saker som ønskes behandlet. Saker medlemmene ønsker behandles, må være sendt styret minst seks uker før årsmøtet. Styret sender saksliste minst tre uker før årsmøtet. Årsmøtet skal behandle:

- a) Styrets beretning
- b) Revidert regnskap
- c) Styrets budsjettforslag
- d) Kontingent
- e) Valg av styre
- f) Valg av representant og vararepresentant(er) til landsstyret.
- g) Valg av revisor
- h) Valg av valgkomité
- i) Valg til andre faste utvalg/komiteer opprettet av årsmøtet
- j) Eventuelt saker meldt styret i henhold til fristen ovenfor, herunder også eventuelle forslag til vedtektsendringer.

Saker som ikke er oppført på sakslisten kan ikke behandles.

Årsmøtet ledes av foreningens leder eller valgt(e) dirigent(er).

Vedtak i årsmøtet fattes med simpelt flertall, med mindre annet er bestemt i Dnlfs lover eller foreningens vedtekter, ved stemmelikhet teller foreningens leders stemme dobbelt.

Bestemmelsene i forretningsorden for Dnlfs landsstyremøte gis anvendelse så langt denne passer.

§ 8 Ekstraordinært årsmøte

Ekstraordinært årsmøte kan innkalles med minst 14 dagers varsel av styret, eller når minst 1/3 av medlemmene krever det.

Ekstraordinært årsmøte kan ikke fatte vedtak i andre saker enn de som står på sakslisten. Bestemmelsene i § 7 gjelder så langt de passer.

§ 9 Styret

Styret består av leder og åtte styremedlemmer, som velges på årsmøtet med funksjonstid på to år, slik at det ved hvert årsmøte er fire styreplasser på valg (hvert annet år også leder).

Gjenvalg kan finne sted. Om det skjer frafall i løpet av funksjonsperioden, velger kommende årsmøte medlem som fullfører den opprinnelige funksjonstiden frem til neste ordinære valg.

Votering skjer skriftlig når det foreligger mer enn én kandidat til det aktuelle vervet.

Benkeforslag er tillatt, men det forutsettes at den som nomineres er forespurt og har sagt seg villig til å stille til valg. En av styreplassene besittes av leder for LIS-underforeningen, valgt av LIS på underforeningens årsmøte.

Styret konstituerer seg selv med nestleder, økonomiansvarlig og fordeler evt. andre oppgaver.

Leder bestemmer når styremøtene holdes, styret innkalles også når minst to styremedlemmer krever det. Til gyldig styremøte kreves nærvær av minst fire styremedlemmer. Ved stemmelikhet i styret teller leders stemme dobbelt.

Styret ivaretar foreningens interesser og avgjør de løpende og mer kurante saker med bindende virkning. Styret kan foreligge hvilken som helst sak for årsmøtet gitt at saken står på sakslisten jf § 7. Større saker og saker av prinsipiell art foreligges årsmøtet.

Det føres protokoll fra styrets møter.

§ 10 Utvalg

Årsmøtet kan nedsette særskilte utvalg til å arbeide med saker av mer permanent natur. Hvert utvalg kan ha fra fire til seks medlemmer totalt, som velges på årsmøtet for fire år av gangen, slik at halvparten er på valg hvert annet år. Ved førtidig uttredden suppleres utvalget ved kommende årsmøte frem til neste ordinære valg. Utvalgene konstituerer seg selv. Minst en av utvalgets medlemmer skal ved tidspunkt for valg være LIS, om ikke utvalget er irrelevant for LIS, og velges av LIS-underforeningens årsmøte.

Styret kan utforme mandat til utvalgene.

Til utvalg kan alle Dnlfs medlemmer velges, men minst halvparten må være medlem i Npf. Bestemmelsene i denne paragraf er ikke til hinder for at foreningens styre kan nedsette utvalg og komiteer til å behandle spesielle saker.

Dersom utvalgene ikke skjøtter sin(e) oppgave(r) i tråd med mandat og/eller oppsatt plan, kan styret be om redegjørelse og tiltaksplan. Dersom tilfredsstillende redegjørelse og tiltaksplan ikke blir gitt innen frist, har styret myndighet til å avsette hele eller deler av utvalget. Styret kan om de finner det nødvendig konstituere nye medlemmer i utvalget frem til neste ordinære årsmøte. Styret kan utnevne et av sine medlemmer som representant til utvalgene.

§ 11 Valgkomiteen

Valgkomitéen består av valgkomiteens leder valgt på årsmøtet for to år av gangen, ett medlem oppnevnt av styret og en LIS-representant valgt på LIS-underforeningens årsmøte for to år av gangen. Valgkomitéen innstiller overfor årsmøtet kandidater til medlemmer av styret og til faste utvalg/komiteer opprettet av årsmøtet. Unntatt fra dette er LIS-representanter, som innstilles av og velges av underforening for leger i spesialisering.